

ИЗДАВАЊЕ НОВОСТИ

ОРГАН СРЕСКОГ ОДБОРА
СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ
САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

БРОЈ 377—ГОД. XII
КРАЉЕВО, 21-X-1960
ЦЕНА 10 ДИНАРА

СВЕ ВИШЕ ПРЕОВЛАЂУЈУ СТИМУЛАТИВНЕ ФОРМЕ РАСПОДЕЛЕ

НОВЕ БРИГЕ СИНДИКАТА

преко тридесет привредних организација прешло на нови начин награђивања

Стручно образовање кадрова и увођење награђивања по комплексном учинку стална је брига Синдиката и најважније питање које је стално на дневном реду активности Среског синдикалног већа.

Пошто је око 30 привредних организација прешло на нови начин награђивања, рекао је Војимир Поповић, председник Среског синдикалног већа, сада је неопходно усмерити активност Синдиката на уобичајено искуства и праћење ове проблематике. Јер предузећа која још нису прешла на нови начин награђивања, захтевају помоћ у решавању оних питања за која немају више искуства.

У овом тренутку у Срезу Краљево, код извесних привредних организација постоји појава за повећање садашњих тарифних ставова. А то је разлог што се не иде за израдом правилника о награђивању, јер је посао око израде нових обимнији. Стиче се утисак да треба више говорити о стимулативној расподели личних доходака. На разним семинарима одржаним за изучавање проблема награђивања по комплексном учинку и упознавање питања из ове врло сложене проблематике,

преко 80 људи, из разних предузећа, провело је припремајући се да стечена знања пренесе својим колективима. Неће се погрешити ако се настоји да се од њих захтева пуна сарадња, јер се оправдано од њих очекује помоћ.

Ових дана, када се расправља о овим проблемима, међу радницима влада живо интересовање и разумљиве су дискусије људи о већој продуктивности, бољој рентабилности и економичном пословању предузећа. Јер самим тим повећавају се и зараде радника. Оно што су поједина предузећа као »Магнохром« досад постигла делује као подстицај на остале.

Разуме се да све ово обавезује синдикалне организације да делују али пре свега и радничке савете који суочени са потребом измене тарифних правилника условљавају и економичност пословања предузећа.

Среско синдикално веће посебну пажњу поклања побољшању кадровске структуре актива и руководства синдикалних организација. Ово питање се решава заједнички са општинским синдикалним већима. Сада већ у разним комисијама и форумима има 4.000 ангажованих активиста. Појачана

активност у свим подружницама и оспособљавање синдикалних кадрова у синдикалној школи, на разним семинарима и курсевима, допринеће побољшању кадровског питања.

Упоредо са тим, Среско синдикално веће припрема анализу која ће први пут бити стављена на дневни ред. То је проблем смештаја радника—самаца. Општинска синдикална већа такође прате снабдевеност града и цене пољопривредних производа као и рад трговинске мреже.

Сва ова питања указују на живу активност у синдикалним организацијама и неоспорно ће допринети бржем решавању жеља произвођача и осталих грађана.

Б. К.

НОВА РАДНА АКЦИЈА ОМЛАДИНЕ КРАЉЕВА

Омладина пошумљава Гоч

двеста осамдесет омладинца и омладинки радиће на пошумљавању голети

У оквиру акције »Месец дана шуме« у недељу 23 октобра почиње нова радна акција омладине Краљево. На овој акцији коју организује Срески комитет Народне омладине узеше учешћа 280 омладинца и омладинки. Они ће у оквиру ове акције учествовати на пошумљавању голети на Гочу. Четири групе ученика краљевачких школа радиће у сменама од по седам дана.

Омладинци ће извршити пошумљавање и мелiorацију шума. На површини од седам и по хектара ће се засадити тридесет хиљада садница црног и белог бора.

Поред овог омладинци, пољопривредне и средње шумарске школе као и ученици гимназије и средње економске школе радиће на изградњи пута на релацији од Ваоне до планинарског дома Добра вода. Ископавање земљиште у профилима, широким 4 метра у укупној дужини 550 метара. За то време ископаће се 1.600 кубика материјала треће и четврте категорије.

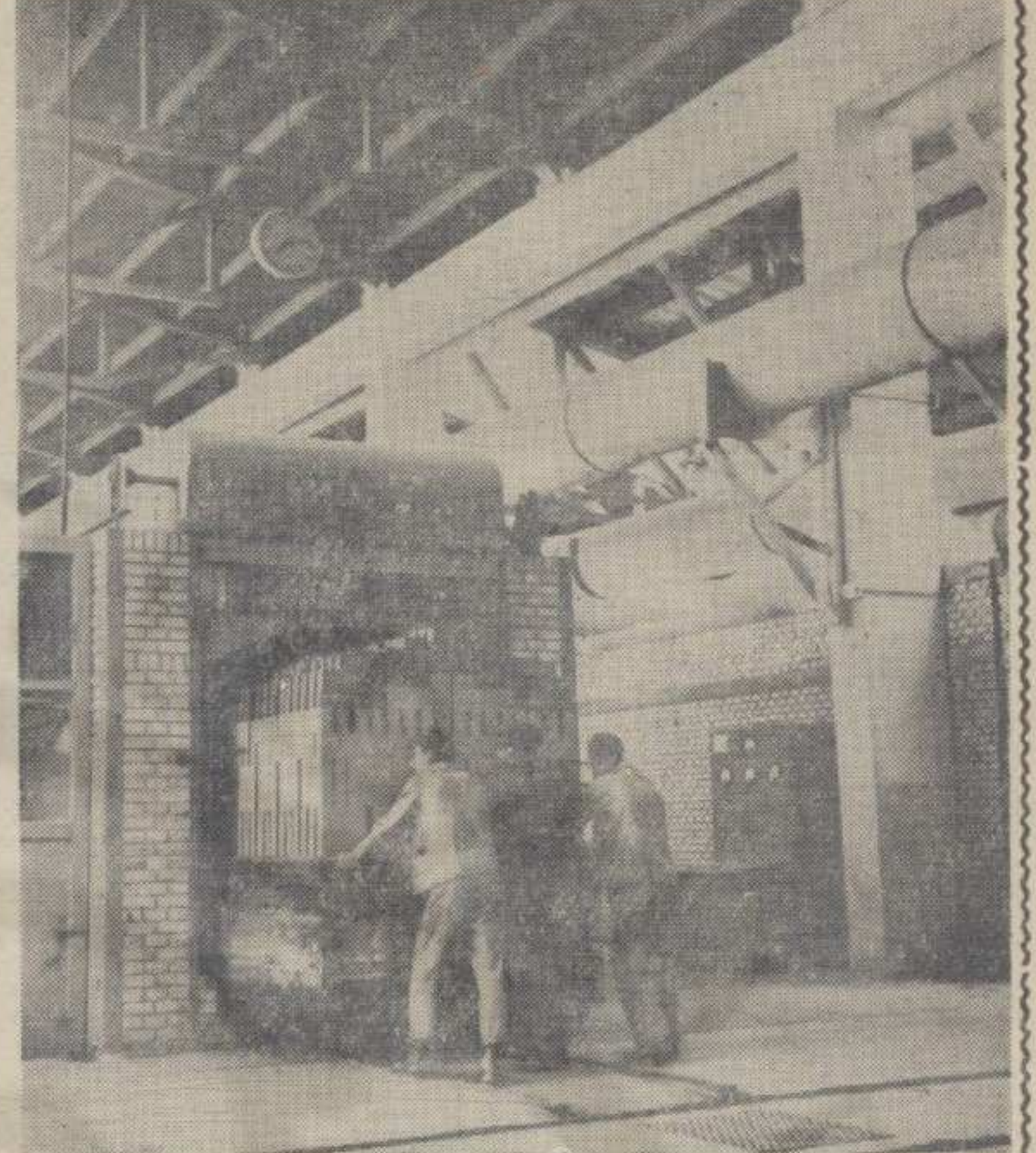
ПРЕД ОПШТИНСКУ КОНФЕРЕНЦИЈУ ССРН

У недељу се бирају делегати за V конгрес ССРН Србије

У недељу, 23 октобра у сали »Електрокомбината« одржаће се редовна годишња конференција Општинског одбора ССРН у Краљево.

У присуству 238 делегата и преко 70 гостију, представника друштвено политичких организација биће поднет извештај о раду Општинског одбора Социјалистичког савеза и извршиће се избор новог општинског одбора као и седам делегата за V конгрес ССРН Србије.

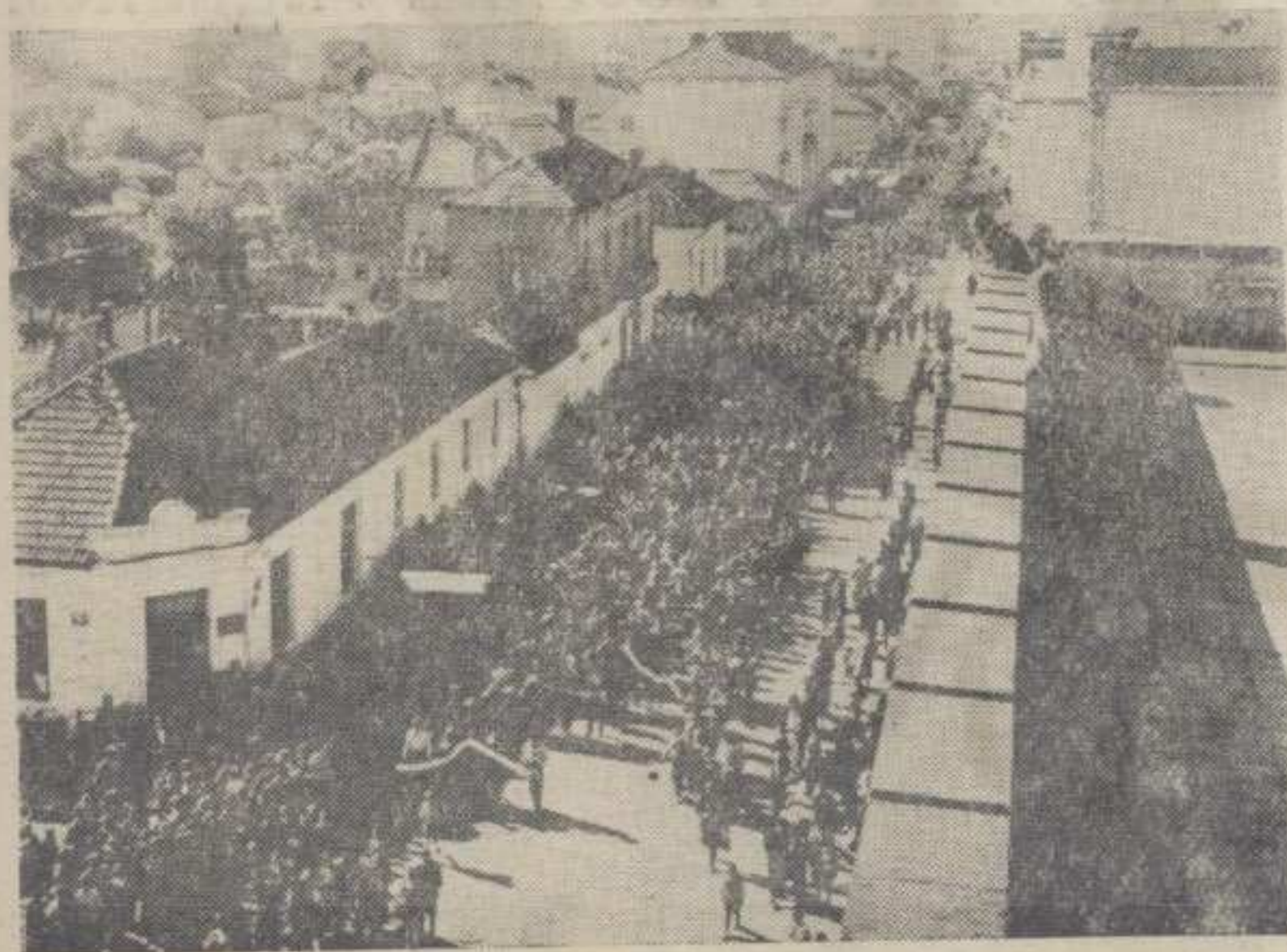
Б. К.

У СРЕДУ ПРЕ ПОДНЕ РАДНИЦИ ПОГОНА ТУНЕЛСКИХ ПЕЋИ У МАГНОХРОМУ ДОЖИВЕЛИ СУ РАДОСТАН ТРЕНУТАК. ТОГ ДАНА ОНИ СУ ИСПУНИЛИ ГОДИШЊИ ПЛАН ПРОИЗВОДЊЕ, ДВА МЕСЕЦА ПРЕ РОКА. ИЗ ТУНЕЛСКИХ ПЕЋИ ИЗВАЧЕНО ЈЕ 19.500 ТОНА КВАЛИТЕТНЕ ОПЕКЕ ЗА ПОТРЕБЕ ДОМАЋЕ И ИНОСТРАНЕ ИНДУСТРИЈЕ. У ОВОЈ ГОДИНИ, У ОВОМ ПОГОНУ НАРОЧИТО СЕ ВОДИЛА БОРБА ЗА СМАЊЕЊЕ ШКАРТА У ПРОИЗВОДЊИ. ЗАХВАЉУЈУЋИ НАПОРИМА СВИХ РАДНИКА, А ПОСЕБНО ТЕХНИЧАРИМА ДУШАНУ ПАВЛОВИЋУ И ГЕЗИ ХОРВАТУ КОЈИ СУ УСПЕЛИ ДА ПРОНАЂУ НОВИ НАЧИН ПЕЧЕЊА ОПЕКА, ПРОИЗВОДЊА ЈЕ ПОВЕЋАНА ЗА 40 ПРОЦЕНАТА, ДОК ЈЕ ШКАРТ СМАЊЕН ЗА 5,8 ПРОЦЕНАТА. ТИМЕ ЈЕ КВАЛИТЕТ ОПЕКА УСКОЧИО У ВРХУНСКИ ЕВРОПСКИ СТАНДАРД.

На слици: Погон тунелских пећи у Магнохрому.

ВЕНЦИ И ЦВЕЋЕ ОКТОБАРСКИМ ЖРТВАМА

Опет је градом прошла дуга поворка и опет су сећања оживела на оне који су једног тмурног и кишовитог октобра остали без моћи да бране своја права на живот и слободу.

Нове генерације покољења које је умрало да би данас на нашим улицама треперио дах слободе, пошла је да посети хумке хиљаде стрељаних родољуба. Венци, цвеће и акорди Лењиновог посмртног марша који су се мешали са јецанима уцвелених мајки и шуптањем већ пожутелих топола, носили су обележје једне велике комеморације. Краљевчани су одали дужну почаст радницима и интелектуалцима, женама и старцима и недораслим дечацима, које је неко без икаквих разлога послао у смрт.

На слици: Део поворке са венцима која одлазе на гробља Октобарских жртава.

Исхрана ће бити обезбеђена као и смештај бригадиста у студентском дому на Гочу.

Предвиђа се да за месец дана колико траје акција омладинцима—бригадистима буде обезбеђена добра разонода и разноврсан избор тема из друштвено политичке проблематике.

Б. К.

ИЗБОРИ У АКТИВИМА ПРИВОДЕ СЕ КРАЈУ

Изборне годишње конференције Народне омладине приводе се крају. Спровођење избора за секретаром програму.

„Ситнице“

И ЖАЛОСТ И ВЕСЕЉЕ

Пре неколико дана назршила се још једна годишњица од највеће трагедије у историји Краљево. Преко шест хиљада људи било је покошено непријатељским метцима једног октобарског дана.

Један од највећих злочина које историја памти преполовио је мали слободарски град.

Од тада је прошло деветнаест година и опет смо се срели са њиховим хумкама да одамо пошту за највећу жртву.

Само како?

Неколико хиљада људи окупљених на тргу, били су сведоци оцене, која је морала озбиљно да увреди. Према тргу је долазила ватрогасна музика свирајући некак-

ве војне маршове и корачнице, као да је у граду војна парада, а не комеморација једној трагедији која је узбудила свет.

Ватрогасну музику можда не би требало кривити. Људи ваљда нису знали шта се у таквим приликама свира. Можда је неко сматрао да је то ситница.

Само, да ли је баш тако? У хотелу »Турист« увече је свирала музика и орила се песма.

И жалост и весеље у истом дану.

Многи су се упитали, да ли је имало места весељу?

И ми постављамо исто питање.

Јер то, ипак, нису ситнице.

М. М.

НОВИ ЧЛАНОВИ МЕСНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА У ТРГОВИШТУ, МРСАЋУ И АДРАНИМА

— Већа активност и живље форме рада допринеле омасовљењу организација

Укључивање ширег броја људи у све друштвене политичке проблеме средине у којој се живи и ради допринели су омасовљењу организације Социјалистичког савеза у Трговишту, Мрсаћу и Адранима.

Садржај рада и организационе измене, утицале су да су грађани постали далеко заинтересованији за све што се ради и догађа у њиховом месту. Живље форме рада и

све чешћа окупљања људи, измена мишљења и разноврсни предлози без формалних и конвенционалних састанака и све чешћи скупови где се претресају свакодневни проблеми из живота и рада својих места учинили су да порасте и бројчано Месна организација Социјалистичког савеза у овим местима.

Досадашњи резултати плодне активности већине организација Социјалистичког савеза на територији општине Краљево вису адекватно приказивали и бројност организације. Посматрано кроз бројке чланство у организацији Социјалистичког савеза није увек одражавало ситуацију на терену. Јер се далеко већи број грађана ангажује на извршењу задатака него што је број формално учлањених у организацију то показивао.

Дискусије о томе постају све актуелније и овај проблем је изнет и на задњем пленуму Среског одбора Социјалистичког савеза у Краљево. Сада већина организација кроз текућу активност поклања и све већу пажњу питању и формалног пријема грађана у чланство организације.

У Трговишту је од 190 бирача досада било око педесет чланова ССРН. Сада су створене три групе које се међусобно такмиче која ће више примити нових чланова. У Трговишту је за последњих 10 дана примљено преко 50 нових чланова. У Мрсаћу и у Адранима, такође прилив нових чланова уверава, да ће досадашња активност бити испољена и бројчаним порастом организације. **Б. К.**

У НЕДЕЉУ САСТАНАК ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНСКИХ КОМИТЕТА НО

На иницијативу Среског комитета Народне омладине у понедељак 24 октобра одржаће се састанак свих представника општинских комитета Народне омладине. На овом састанку дискутоваће се о неким питањима идеолошко политичког рада и неким актуелним проблемима у акцији месец дана књиже.

У Мрсаћу је на састанку секретаријата Народне омладине покренуто питање уредније наплате чланарине и побољшања рада културно просветног друштва. Такође су извршене припреме за одржавање изборне конференције.

Са састанка Социјалистичког савеза у Матарушкој Бањи

У Матарушкој Бањи основано туристичко друштво „Столови“

На иницијативу организације Социјалистичког савеза, у Матарушкој Бањи је прошлог четвртка одржана оснивачка скупштина туристичког друштва „Столови“. Оснивачкој скупштини је присуствовало преко 100 људи.

У реферату, који је поднео управник Матарушке Бање Жарко Бажадац истакнуто је, да постоји једна сасвим нужна потреба за формирање једног туристичког друштва, обзиром на предстојећу реорганизацију здравствене бањске службе.

Из године у годину Матарушку Бању посећује све већи број гостију. Нарочито је значајно да се и структура посетилаца мења и да је све већи број оних који до-

лазе у Матарушку Бању као слободни туристи и ту проводе свој годишњи одмор. И број страних посетилаца бележи сталан пораст. У дискусији је предложено, да се у раду друштва посвети нарочита пажња улепшавању Бање и популаризацији свих природних лепота и историјских знаменитости околине.

Туристичко друштво ће имати у Бањи своје просторије и шалтер за продају возних карата и пружање информација посетиоцима.

Новчана средства за почетак рада Друштва доделиће Управа Матарушке Бање.

На крају је изабран управни одбор од девет чланова а за председника Жарко Бажадац.

М. М.

часописа покренула је на прошлом састанку организација Социјалистичког савеза села Вресник, која сада има -23 члана.

Питање месног доприноса такође је расправљано. Од почетка ове године, досада је од обавезних 2.146 радних дана реализовано свега 820.

Наглашена је потреба непосредне координације Месног одбора и засека.

Разноврсна активност омладине

Прошле седмице у Адранима одржана је годишња конференција Народне омладине.

Присуство великог броја омладинаца и омладинки дало је посебну атмосферу овом скупу. Прошлогodiшња активност организације је далеко већа од претходних година истакнуто је у извештају који је овом приликом изнео резултате једне успешне и плодне активности.

ВОДОВОД И КУПАТИЛО ЗА УЧЕНИКЕ У КЛАДНИЦИ

СЈЕНИЦА. — Добровољним радом чланова Социјалистичког савеза и уз помоћ Хигијенског завода Нови Пазар у селу Кладници изграђује се водовод и купатило за ученике Основне школе.

СЈЕНИЦА. — Раднички универзитет почео је са радом на стручном оспособљавању радника и службеника.

УНАПРЕЂЕЊЕ РАСНОГ ГОВЕДАРСТВА

ВРЊАЧКА БАЊА. — У оквиру мера на унапређењу сточарства, одлуком Народног одбора општине извршиће се селекција бикова домаће сорте буша. Ова мера допринеће да се знатно брже унапреди расно говедарство путем вештачког осемењавања крвава које се веома успешно спроводи, и у другим подручјима.

Окупљање младих људи у Адранима који услед близине Краљева има веће могућности за разоноду и специфични проблеми рада допринели су и већем интересовању омладинаца за рад организације.

Поред већег броја омладинаца који су учествовали на савезним радним акцијама у селу су кроз локалне радне акције ангажовани омладинци на уређењу задружног дома и спортских терена. У берби кукуруза ове јесени омладина је својим учествовањем допринела успеху ове акције. Такође је прикупљен извесан број књига за читаоницу захваљујући активности младих људи. Само, ове године у Савез комуниста примљено је 13 омладинаца. Учешће у раду задружног савета и чланством у земљорадничкој задрузи и учлањава-

њем у Социјалистички савез, омладина села Адрана је допринела бољем раду ових организација. Посебан проблем у раду организације је недостатак просторија за састанке омладине. Кроз учешће у раду културно просветног друштва одвијао се забавни живот омладине. Велику помоћ дала је земљорадничка задруга уступањем своје пољопривредне библиотеке. Такође је забележен и истакнут леп гест Добривоје Плесинца, пензионера из Ријеке, иначе рођеног у овом селу, који је поклонио своју богату библиотеку омладини Адрана.

На крају, конференција је изабрала два делегата за општинску конференцију и ново руководство омладинске организације.

ЛЕП ГЕСТ РАДНИЧКОГ САВЕТА

РАСТАНАК СА УЗОРНИМ РАДНИКОМ

После 30 година рада у угоститељству пензионисани **ДРАГОЉУБ БЛАЖИЋ НАГРАЂЕН**

Недавно је раднички савет угоститељског предузећа „Београд“ из Врњачке Бање одржао посебан седницу и на свечан начин одао признање Драгољубу Блажићу, који је 30 година радио у угоститељству.

Овом узорном и дугогодишњем раднику, поводом пензионисања, колектив угоститељског предузећа „Београд“ из Врњачке Бање је на свечаној седници радничког савета у знак признања за 15 проведених година у предузећу и за претходних 15 година рада у угоститељству приредио пријатан растанак, са предузећем.

Сада, проседи Драгољуб Блажић, током свог дугогодишњег рада у угоститељству радио је на разним пословима. Увек вредан стекао је добар глас код људи свога места. Међу првима је биран у раднички савет и својом предузимљивошћу допринео развоју угоститељства у Врњачкој Бањи.

Свом дојучерашњем раднику, раднички савет је у име колектива, скромним поклоном и петнаестодневним бесплатним пансионом у Матарушкој Бањи, обележио дугогодишњи и самопрегорни рад. Лепим гестом истакнуто је признање једном човеку.

Вести из среза

ВРЊАЧКА БАЊА. — Рекордна берба хибридног кукуруза постигла је земљорадничка задруга на сво-

Преко пет хиљада радних дана на изградњи пута Студеница — Мланча

Припреме за одржавање годишње конференције Општинског одбора ССРН на Ушћу већ су извршене. У планираном времену одржане су конференције у 20 месних организација и 4 подружнице ССРН колико их има на подручју Општине Ушће.

На састанцима месних организација кроз реферате и дискусију запажена је активност чланова ССРН у комуналној изградњи. По ред оправке путева скоро у сваком насељу на подручју Општине Ушће, чланови ССРН села Брезове, Такова и Мланче, само досад дали су преко 5 хиљада радних дана на изградњи пута Студеница — Мланча.

Пут Студеница—Мланча у дужини 15 километара из својих средстава изградиће мештани околних села до краја 1962 године.

Из самодоприноса довршава се школска зграда у Брезови, а припрема се материјал за изградњу нове школе у Орљој Глави.

Мештани Ушће добровољним радом извршили су све земљане радове на копању канала у дужини 2.700 метара за постављање водо водних цеви. У селима ушћанске општине ради се на подизању нових и обнављању старих воћњака. Многе месне организације ССРН у своје планове унеле су и учешће у пошумљавању голети у току „Месец дана шуме“.

О СНАБДЕВАЊУ ИНДУСТРИЈСКОМ РОБОМ ДИСКУТОВАНО У БРЕСНИКУ

Месна организација Социјалистичког савеза у Бреснику на недавном састанку поставила је на дневни ред питање боље и редовније снабдевања индустријском робом свога села. Прилична удаљеност од Краљева онемогућава брже и уредније снабдевање. Није редак случај да и поштанске пошиљке закашњавају. То питање као и уредније примање дневне штампе и других недовољних листова и

рионица, набављене су нове машине, које ће радити на парни погон тако да ће капацитет бити далеко већи, а услуге далеко јевтиније. Средства за набавку машина добили смо из фонда стамбених заједница и посредством органа Народне омладине. У најскорије време наш сервис ће имати праву јавну перионицу која ће радити у две смене и моћи ће да задовољи све потребе ове природе.

Осим тога, проширивање простора, који је сада у току, омогућиће нам да установимо и друге сервисне службе, за којима се сада осећа велика потреба. У најскоорије време свака запослена

жена моћи ће само да окреће број телефона и да захтева да јој се пошаље жезла која ће да уреди стан, да причува децу, да донесе млеко и хлеб, или да добије сталну кућну помоћницу. То ће тек тада бити права сервисна служба, баш онако како смо је и замислили када смо отворили овај сервис. Уосталом, најскорија будућност ће показати практичне користи овог рада. Ако се овом дода још и то, да ће у нашим радионицама свака жена моћи да донесе многе ствари на хемиско чистићење, онда смо сасвим близу једној комплетној сервисној служби, завршила је своје излагање Нада Ђендић.

НАШ НЕДЕЉНИ РАЗГОВОР

Ускоро сервисне услуге свих врста

— Знам да постојеће услуге које врши наш сервис, ни из далека не задовољавају потребе запослених жена — почела је своје излагање Нада Ђендић, управница сервиса „Савремени дом“ у Краљево.

— Данас наш сервис врши један број мањих услуга, јер располажемо само перионицом, кројачком и штрикерском радионицом, одељењем за оправку женских чарапа и радионицом за израду кора за пугу. То је свакако мало, јер тиме нисмо у стању да пружимо пуну сервисну помоћ запосленим женама.

Међутим, сада смо у фази „ремонта“. Проширује се пе-

НЕСТАО ЧЕТРНАЕСТО-ГОДИШЊИ ДЕЧАК РАДОШ ЈОВАНОВИЋ

Четрнаесто-годишњи Радош Јовановић из Чибуковца, рођен 7 октобра 1946 године, изненада је нестало четрнаестог октобра око 20 часова увече. Дечак је ученик осмогодишње школе „IV краљевачки батаљон“ у Краљево. Дана, када је нестало, на себи је имао грао вин дијакну од габардена, панталоне и ципеле грао боје. Овај дечак од нестатка до сада није се никоме јавио те се моле грађани да уколико шта сазнају, јаве на адресу: Славоко Јовановић, Чибуковац или Администрација листа Ибарске новости, телефон 316 и 317.

ИЗ РАДА ДРУШТВА ЖЕНА ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

САРАДЊА ДРУШТВА ЖЕНА СА СОЦИЈАЛИСТИЧКИМ САВЕЗОМ

Друштво жена у Врњачкој Бањи показује све већу активност и бележи значајне резултате свога рада. Пуна сарадња на заједничким задацима са Социјалистичким савезом доприноси све већој афирмацији Друштва жена. Оно је због своје разноврсне друштвене делатности стекло добар глас и постало познато скоро свим становницима места и околних села. Јер податак да је око 3.000 жена на подручју Врњачке Бање учлањено у Друштво убедљиво сведочи о афирмацији ове организације.

У преко 14 оближњих села постоје пододбори друштва жена. Постоје тромесечни планови рада ових пододбора. Не прави се разлика између појединих сектора рада, све заједнички на истом послу, уз максимално залагање, ангажује се са подједнаком пажњом у десетак секција чији задаци подједнако привлаче пажњу активисткиња.

Иако без својих просторија Друштво жена у Врњачкој Бањи ради на omasовљењу организације, на здравственом просвећивању, и увођењу мера контрацепције, организовању курсева за помоћ домаћинству, рекла нам је предсе дница Друштва жена Катарина Ђурчић.

Посебна пажња се посвећује функционисању разних сервисних установа, одржавању предавања о спровођењу нових мера за унапређење пољопривреде, побољшању хигијене у неким сеоским домаћинствима. У раду и одржавању предавања ангажују се и поједини стручњаци за актуелне теме.

Оно што је у последње време нарочито актуелно, јачање и чвршћа сарадња са Социјалистичким савезом, сада после трећег пленума Среског одбора Социјалистичког савеза у Краљеву, добија свој пуни значај. Растерећењем жене у породици ствара се могућност за њену већу друштвену и политичку афирмацију а још више за стручно оспособљавање жене и њено запослење у привреди. Плодан рад Друштва жена у Врњачкој Бањи одликује се добром и сталном повезаношћу са Социјалистичким савезом и осталим организацијама. Брига о стручном, идеолошком и општем образовању жена најбоље се види из акција које Друштво предузима преко Народног универзитета. Ускоро ће се поново отворити правно саветовалиште. Ово питање је преузео да

реша Народни одбор општине. Сарадња са одбором доприноси и ефикасном решавању неких социјалних питања.

Интересантно је да од некада 300 незапослених жена, тај број је данас сведен на 22, тако да је пуна сарадња са општином дала конкретне резултате.

Проблеми свакодневног живота, како наилазе тако се и решавају. Само се не заборавља на забаву и разоноду. Иницијатор многих акција, Друштво жена у Врњачкој Бањи је организатор честих приредби. Поред разоноде оно побољшава и благајну друштва, из које од скромног улога чланова је на овогодишњи пољопривредни сајам у Новом Саду послато 32 жене. Друштво има своје представнике у већини других организација. У друштву пријатеља деце, Првеног крста, Савеза бораца, пионирској организацији, бањској кухињи, земљорадничкој задрузи. Преко својих представника, Друштво, благо временом утиче и помаже у решавању свих питања. Даљи рад друштва жена у Врњачкој Бањи у многе зависи од добијања просторија. Такође и жеља запослених мајки да се отвори комбиновано забава виште са обдаништем коначно би у многе растерећило бриге многе жене.

Непосредни задаци Друштва ће добити пуну помоћ Социјалистичког савеза. А мишљење које влада код грађана Врњачке Бање о досадашњој активности стећи ће оцену више, ако се настави даља сарадња на заједничким задацима, са свим друштвеним организацијама.

Ђорђе Ковачевић

ГРАЂЕВИНАРСТВО ПОСЛЕ ПРВОГ ПОЛУГОЂА

НЕДОВОЉНА ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ

Овај проблем грађевинских предузећа решиће се одобреним кредитима у другом полугођу

Грађевинска оператива на подручју среза у I полугођу од годишњег плана остварила је 33,3 одсто укупног прихода, 34,1 одсто трошкова пословања, 31,4 одсто дохотка предузећа, 34,1 одсто од чистог прихода, 36,6 одсто личних

у грађевинарству среза испољава се бржи пораст трошкова пословања у односу на реализовани укупан приход, тако да се смањује доходак, а у расподели чистог прихода испољава се бржи пораст личних доходака, те су смањена средства за фондове у односу на

године финансијски резултати бити позитивни.

»Врвеник« је остварио укупан приход са 41,5 одсто, трошкове пословања са 45,6 одсто, доходак са 34,6 одсто, чист приход са 36,8 одсто и личне дохотке са 40,5 одсто од годишњег плана.

У расподели укупног прихода код предузећа »Каблар« и »Врвеник« испољавају се већ напред изнете слабости карактеристичне за грађевинарство на подручју среза.

Остварени укупан приход у I полугођу и преузети обим радова у предузећу »Врвеник« до краја године омогућиће реализацију планираног обима грађења.

»Новоградња« је постигла најслабије резултате у извршењу планираног обима радова. У I полугођу остварен је укупан приход са 28,5 одсто, трошкови пословања са 28,8 одсто, доходак са 27,4 одсто, чист приход са 29,6 одсто и лични доходи са 31,9 одсто од годишњег плана. У предузећу за успешну реализацију планираног укупног прихода и извршење преузетог обима радова озбиљна је сметња недостатак обртних средстава.

Предузеће »Врвеник« и »Новоградња« у I полугођу остварили су позитиван резултат. У »Врвенику« је по подмирењу личних доходака остало 1.930.000 а у »Новоградњи« 1.354.000 динара за фондове.

Озбиљну тешкоћу у раду грађевинске оперативе на подручју среза, поред недостатка критичног материјала на тржишту представља и недовољна техничка опремљеност. Предвиђена инвестициона улагања реализована су у I полугођу са свега 9,8 одсто од годишњег плана. Одобрени кредит за набавку опреме у II полугођу омогућиће предузећима да побољшају своју техничку опремљеност, уколико се брзо реализују. Брза реализација инвестиционих улагања омогућила би извршење већег обима радова, што би допринело снижењу фиксних трошкова и смањењу личних доходака, а то би створило могућност за повољније односе у расподели чистог прихода за јачање фондова.

В. Р.

Зграда хотела »Турист«

доходака и 34,3 одсто националног дохотка.

Нормална је појава да се у I полугођишту не постиже равномерно извршење плана због сезонског карактера пословања.

планом постављене пропорције у расподели чистог прихода.

По грађевинским предузећима испољава се прилична неравномерност у извршењу плана у I полугођу.

»Каблар« је остварио укупан приход са 33,3 одсто, трошкове пословања са 34,9, доходак са 32,9, чист приход са 36 и личне дохотке са 38,3 одсто од годишњег плана.

Исплаћени минимални лични доходи услед недовољно остварених средстава покривени су на терет доприноса буџетима. Међутим, ако се имају у виду резултати пословања овог предузећа уназад за неколико година у I полугођу, онда је у текућој години постигнут најмањи губитак.

Имајући у виду преузети обим радова од стране овог предузећа, као и услове под којима су узети, може се очекивати да ће до краја

ЧЛАНОВИ ССРН НОВОГ СЕЛА И РСОВЦА ПРАВЕ НОВИ ПУТ

Да би се боље повезала села са комуном у Врњачкој Бањи, организација ССРН из Новог Села и Рсоваца праве нов пут. Од Бање се досада ишло за Рсовце преко Новог Села. Сада се тај пут скраћује за 12 км. Изградњом новог пута Рсовац — Врњачка Бања. Овим ће седиште комуне бити боље повезано са селима, а она ће међусобно имати бољу везу.

Више пута су чланови ССРН из ова два села масовно излазили на

радње акције. Тако је у прошлој недељи изашло 200 чланова. За свега један дан прокопана је траса и завршени земљани радови на целом путу у дужини од два км. Једна група чланова ССРН радила је у каменолому, а три на изградњи пута. Да би се извели сви радови чланови су прикупили улог од 110.000 динара. На раду влада ведра атмосфера, могу се видети како раде и инвалиди, Рафаило Вогуновић и седамдесетогодишњи Радоје Вранић и Велимир Ђукић.

За наредну радну акцију која ће се извести у недељу предвиђа се учешће веће групе људи која ће уз помоћ једне омладинске бригаде и чланова Социјалистичког савеза из Врњачке Бање радити на путу са ваљком и камионима.

С. С.

ОВИХ ДАНА У КРАЉЕВУ

ПРОШИРУЈЕ СЕ ГРАДСКА ЕЛЕКТРО МРЕЖА

— У више улица постављају се подземне кабловске линије

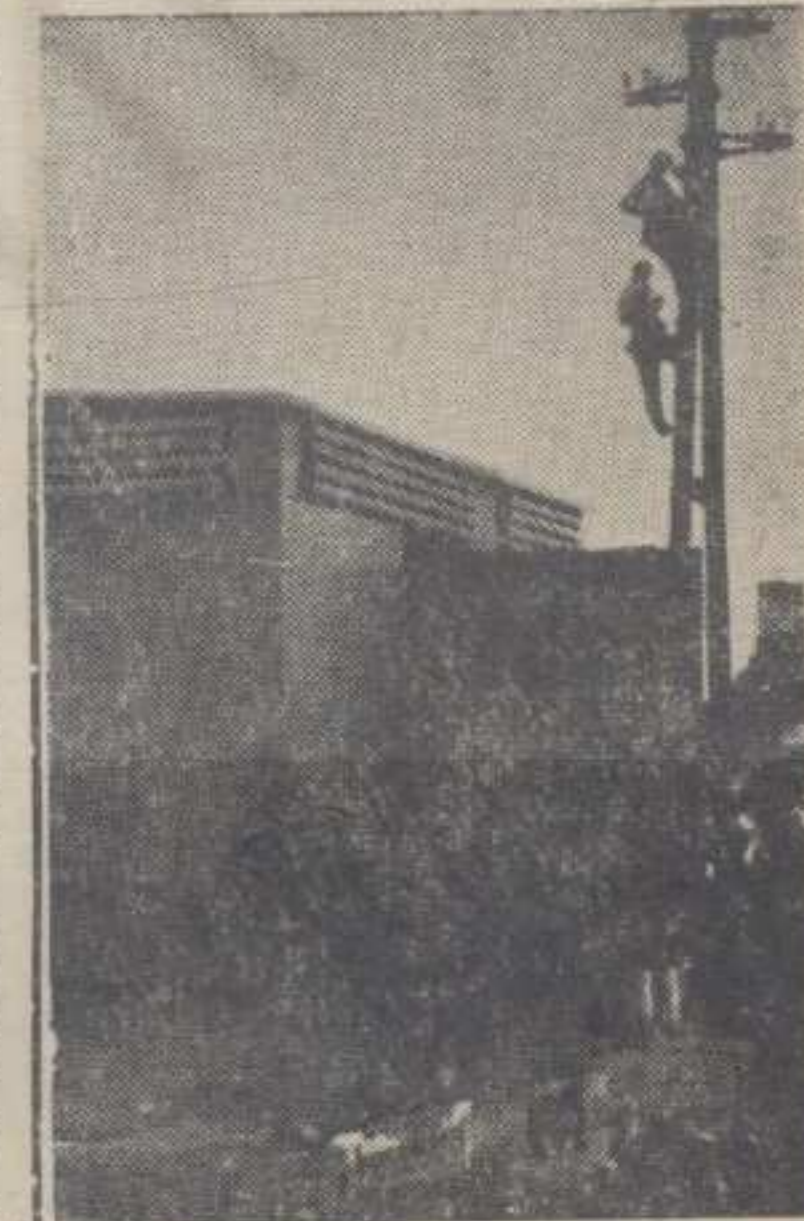
Предузеће »Електрокомбинат« из Краљева наставило је са изградњом високонапонских разводних мрежа по граду и околини. У том циљу изграђен је нови далековод од Трафостанице у Рибници до града. Такође су предузете мере о полагању кабла и напајању града струјом из трафостанице у Фабрици вагона. Овим радовима град добија двоструко напајање електричне енергије. Поред овога предузимају се и други радови.

Испод Ибарског моста који повезује град и Рибницу у току су радови на изградњи гвоздене конструкције, преко кога треба да пређу каблови високог напона за напајање градске електромереже. Ови радови ће бити јевтинији од дизања стубова за далеководе и високонапонске мреже, а и естетски делује лепше. Радове на овој линији изводе »Електрокомбинат« и Народни одбор општине Краљево.

Последњих три-четири недеље прекопане су читаве улице. По граду се проширује подземна кабловска електромережа. У овој години предвиђени радови на постављању подземних кабловских линија се завршавају. Према перспективном плану предвиђа се да цео град буде што брже и у што краћем времену обухваћен кабловском подземном електроанализацијом, тако да у најкраћем времену по улицама нећемо имати више стубова. До октобра ове године положено је у подземне канале око 2.000 метара каблова високог напона и преко 1.800 метара линија

ја ниског напона. Досадашњи радови износе 32 милиона, а до краја године предвиђа се да они износе око 45 милиона динара, јер ће се каблирање наставити и даље.

У »Електрокомбинату« истичу чињеницу, да је за последњих 10 ме-

Ускоро ће нестати и последње бандере

сеци у граду подигнуто пет нових трафостаница, које су постављене на више места по Краљеву. Оне ће све ускоро бити повезане са градском електромережом, која ће овим бити знатно појачана.

Фоторепортер

Тракториста са Ауто-пута

Преко хиљаду омладинаца и омладинки из нашег среза учествовало је ове године на омладинским радним акцијама. Тамо су младости и девојке имали прилике да обогате своја знања и изуче разне занате. Тракторски курс, сасвим разумљиво, побуђује највеће интересовање код сеоских омладинаца и скоро сви имају жељу да га заврше.

Овај омладинац V краљевачке ОРБ »Јела Јовановић« из Сјенице до доласка на акцију није ни видео трактор. Овде је научио занат и када се врати кући његова задруга ће имати још једног трактористу.

Д.

НА УШЋУ ВЕШТАЧКИ ОСЕМЕЊЕНО ПРЕКО 2.000 ОВАЦА А НИ ЈЕДНА КРАВА

На подручју Општине Ушће вештачки је осемењено преко 2.000 оваца, иако је било у плану осемењавање крава ниједна до данас није вештачки осемењена.

Вештачко осемењавање крава на подручју Општине Ушће није извршено, јер Ветеринарска станица на Ушћу није предузела потребне мере да се план осемењавање крава оствари.

УСКОРО НОВИ ЗАДРУЖНИ ДОМ КОД МАНАСТИРА СТУДЕНИЦЕ

Радови на изградњи задружног дома у Студеници приводе се крају. Нови дом у стилу грађевина Немањиног доба гради се од познатог студеничког мермера од кога је изграђен и манастир Студеница. Лепа грађевина већ је под кровом. Поред просторија за потребе задруге и Месне канцеларије, нови студенички дом имаће већу и пространу салу, као и друге просторије за културно забавни живот не само мештана Студенице него и околних места.

СТУДЕНИЦА ЋЕ ДОБИТИ РИБЊАК

Извршене су све припреме за подизање рибњака на површини 1.200 квадратних метара на реци Студеници испод самог манастира Студенице. Нови рибњак за говрине — младаци ће добивати из мрестилишта у Ивањици.

ДОБРА ЗАМИСАО БЕЗ ДОВОЉНО ПОДРШКЕ

Од како је формиран Центар за економику домаћинства у Новом Пазару, постигнути су, на подручју на коме развија своју активност, знатни резултати у хигијенизацији домаћинства, нарочито у обучавању жена на свим пословима вођења домаћинства.

Центар је у свом плану за ову годину на широјој основи за мислио реализацију неких важних задатака. У многим селима на територији општина Нови Пазар, Сјеница и Тутин требало је одржати разне дводневне семинаре, за спремање зимнице. У центрима Новом Пазару, Сјеници и Тутину, требало је одржати петодневне семинаре о детергентима, исхрани и преради полуготових производа.

У реализацији ових послова, у многим местима се, међутим, наилази на потешкоће, које су углавном одраз несхватња значаја ових задатака од стране појединих одговорних фактора. Службеници Центра, стручне учитељице домаћинства, које одлазе на терен ради држања семинара, жале се да поједини одбори основних организација ССРН, друштва жена и одговорни службеници у месним канцеларијама, уопште не припреме семинаре, не позову жене, мада се обавештења пошљају по петнаест и више дана раније. Тако се често врате необављена посла. Такав је случај био са семинарима у Вајевци, Лукарима, Вучинићу, Попам и многим другим местима.

У неким су, опет, семинари веома успели. Тако је у Новом Пазару кроз дводневни семинар про-

шло 120 жена у Сјеници 95, Дутој Пољани 27, Себечеву 17, Постењу 27, а у Тутину тренутно ради петодневни семинар коме присуствује велики број жена из Тутина и ближе околине.

У плану Центра за зимски период има доста добрих замисли, али ако се њихови задаци не схватају озбиљно и њима не пружи пуна помоћ, онда ће и резултати изостати.

М. Бејтћ

САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ЗАДРУГА СА ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА У ПОДУНАВЦИМА

На иницијативу Народног одбора општине из Врњачке Бање, у Подунавцима је прошле недеље одржан састанак са управницима, књиговођама и пољопривредним стручњацима земљорадничких задруга са територије општине. На састанку су разматране нове мере за унапређење пољопривреде и предстојећи задаци задруга око извођења јесење сетве, као и облици сарадње са индивидуалним произвођачима.

Закључено је да се цене услуга које ће задруга пружати индивидуалним произвођачима ускладе и буду приближне на целој територији општине, с тим што би се војило рачуна о економској рачуници задруга и индивидуалних произвођача.

СВЕ БОЉЕ ПОСЛОВАЊЕ УГОСТИТЕЉА

- Нов предлог: Једно угоститељско предузеће у Краљеву.
- За првих шест месеци промет већи за преко 100 милиона динара у односу на исти период прошле године.
- За два месеца у »Туристу« боравило 229 страних гостију.

На састанку управног одбора угоститељске коморе срезга Краљеву, који је одржан прошлог понедељка у Краљеву, анализирано је пословање угоститељских привред-

остварења у првом полутођу прошле године, тако да износи 359.910.000 динара.

Овако осетном повећању промета у првом реду је допринело

Са седнице управног одбора угоститељске коморе

них организација у првом полутођу ове године.

Одмах се запажа осетан пораст оствареног промета, који је за преко 108 милиона динара већи од

увођење новог начина награђивања, мада је и повећање цена код пансионског угоститељства имало извесног утицаја на пораст оствареног промета.

Структура промета остварена у првом полутођу показује извесне промене у односу на одговарајући период у прошлој години. Од смештаја је остварено 14,72 одсто, исхране 33,03, алкохола 31,46, безалкохолних пића 12,69 одсто и тако даље. Веома је позитивно повећање промета код исхране и смештаја на рачун алкохола, што потврђује правилну политику цена коју је водило угоститељство срезга у првих шест месеци.

Врло је интересно, да је знатно повећан број страних гостију и ноћивања у односу на прошлу годину. Према подацима изнегим на састанку Управног одбора, у

првом полутођу наш срез је посетило 759 страних посетилаца и том су приликом направили 4.347 ноћивања, док је у читавој прошлој години било 1.751 посетилац и 7.291 ноћивања. Ако се има у виду да је највећи промет страних посетилаца у месецима јулу, августу и септембру, који нису ушли у ово стање, онда се очекује рекордна посета и број ноћивања страних посетилаца у овој години.

Интересантно је да је хотел »Турист« у Краљеву, за свега два месеца — мај и јуни имао 229 посетилаца и 844 ноћивања.

ПРЕДЛОГ ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈУ УГОСТИТЕЉСТВА У КРАЉЕВУ

На иницијативу Угоститељске коморе, на састанку је разматран је дан веома интересантан предлог по коме би се од предузећа »Турист« и »Србија«, у Краљеву формирало једно угоститељско предузеће.

Према овом предлогу, ово предузеће би знатно разгранало своје пословање формирањем производних погона: ледаре, содаре, послатичарнице, пекаре, радионице за прераду меса итд. На тај начин би се обезбедило далеко већи асортиман квалитетнијих производа. Замисао је да се формирају и централни магацини из кога би се снабдевали сви локали у граду, чиме би се постигла далеко већа контрола и уједначеност у снабдевању истим квалитетом пића и хране.

Оформљена је комисија, која треба да размотри и образложи овај предлог о коме ће коначно одлуку донети Народни одбор општине Краљеву.

На крају састанка је одлучено да се предузму мере за усавршавање кадра запосленог у угоститељству. Одлучено је да се при угоститељској школи у Врњачкој Бањи организује двомесечни курс са теоретском и практичном наставом према програму за полагање испита за квалификоване раднике.

Поред тога предложено је да се на курс страних језика, који организује Раднички универзитет у Краљеву укључи што већи број угоститељских радника.

М. М.

Почела доградња дома културе и здравствене станице у Подунавцима

На иницијативу друштвених организација, у првом реду месног одбора Социјалистичког савеза радног народа, у Подунавцима су почели радови на доградњи Дома културе и Здравствене станице које су започети још 1959 године. Дом је био потпуно озидан већ 1958 године, али су, због недостатка средстава радови обустављени. Пошто је Народни одбор општине из Врњачке Бање дао позајмицу од 1.000.000 динара, набављен је најпотребнији материјал и поново створени услови за довршење овог објекта.

Поред радова из месног самог приноса, који ће бити искључиво оријентисан на изградњу Дома културе и Здравствене станице, организује се и добровољне радне акције чланова Социјалистичког савеза како би објекти што пре били завршени.

Дом културе ће поред велике сале и позорнице имати и неколико просторија за друштвене и политичке организације из села. Дом ће створити услове да се културно забавни живот, који је скоро савсим замро поново оживи.

У склопу зграде Дома биће изграђена и Здравствена станица са просторијама за амбуланте и станом за лекара. Нова здравствена станица, која ће бити формирана чим зграда буде довршена, омогућиће становницима села Подунавца, Грачаца и Вранеша много брже добијање лекарске помоћи.

Припрема грабе за дом

Део зграде у којој ће бити смештена здравствена станица биће завршен најкасније за месец дана, док ће Дом културе са салом и позорницом бити завршен почетком идуће године, обзиром на већи обим радова, који на њему предстоји.

М. М.

Пијаца у Краљеву и даље задржава високе цене

У току задњих седам дана цене на краљевачкој пијаци су се кретале: кромпир 25—35 динара за један килограм, купус 25—30, црни лук 50—60, бели лук 80—100, пасуљ 40—70, паприка (све врсте—цене у порасту) 40—60, парадајз (цене у порасту) 50—80, боранија 60—100, зелени 40—50 динара за један килограм. Пијаца је такође пуна и свежег јесењег поврћа и то: кеља, спанаћа, карфиола, келерабе, бораније, тиквица, младих краставаца, ротквица, грашка у зрну, цвекле, модрих патлиџана и младог кромпира. Цене се у просеку крећу од 30—80 динара по килограму. Осећа се тенден-

ција пада цена овим артиклима, јер је понуда велика.

Пијаца је добро снабдевена и сећа се стални довоз већих количина пољопривредних производа и из других срезова. Такође је и знатна куповина паприке, кромпира и лука за зиму.

Грожђе је и даље остало највише тражено воће. Килограм грожђа се продаје од 40—80 динара, крушке и јабуке 40—80 динара, шљиве (које већ нестају) 40—50, ораси (у мањим количинама) 160 до 180, лешник 150—180, дуње 50 до 60, шипурци и дрењине 30—50 динара за један килограм.

Цена млечним производима и даље су у порасту. Килограм кајма

ка се продаје од 400 до 480 динара, сир крављи (обично полу-зreo) 150—180, сир крављи (зreo) 180—220, сир овчији (масни) 250—300 динара за један килограм. Цена јајима такође је у порасту и један комад стаје на краљевачкој пијаци 20 до 23 динара.

З. П.

ОВЕ ГОДИНЕ КРОЗ КРАЉЕВО ПРОШЛО НАЈВИШЕ ПУТНИКА

Највећи број путника на аутобусима, за последњих десет година, овог лета прошло је кроз Краљеву. Само у месецу августу преко аутобуске билетарнице у Краљеву издата је 9.425 карата у вредности од 3.011.789 динара. Јули и септембар су такође били пуни путника, где је продато карата у вредности од 4.246.610 динара. Ове цифре су премашиле све досадашње. У ове податке није унет локални саобраћај у нашем Срезу где се месечно прода више хиљада карата, чак и до 8.000 комада.

Три пута више млека него раније

ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ У Н. ПАЗАРУ

У жељи да ликвидира шаренило сточног запата и унапреди сточарску производњу, која је до сада била нерентабилна Земљорадничка задруга из Новог Пазара је недавно небавила од Завода за сточарство 10 јунаца и једног бика источно-фризиске расе.

Добрим смештајем и исхраном са неколико килограма концентра дневно, као довољним количинама зелене хране стока је већ на првом кораку дала веома добре резултате. Три оетељене јунице дају просечно 18 литара млека дневно, док су краве из претходног запата давале, једва 6 до 8 литара. И телад добијена од ових крвава постигла су већ после два месеца такав прираст да су по тежини равна телету буше, старом 6 до 7 месеци.

Обзиром на веома добре услове за негу ове стоке, очекује се да ће бити постигнути још бољи резултати пошто од крвава ове расе може да се добије и до 7.000 литара млека годишње.

Задруга ће настојати да овај за

Већ је постао обичај да се у »Ибру« годишњи план испуњава неколико месеци пре рока. Тако је било и ове године. За девет месеци испуњен је годишњи план градње и производње грађевинског материјала, и поред тога што је планирани бруто продукт у овој години био за преко 30 одсто већи од остварења у прошлој.

Интересантно је да је чист приход предузећа, у последње две го-

дине растао у далеко већем проценту него у ранијим годинама. Бољом организацијом пословања »Ибар« остварује далеко веће приходе са мањим издацима за личне дохотке, што показује да је и продуктивност рада у сталном порасту. На тај начин предузеће је остварило право на посебно учешће у доприносима из дохотка и тиме знатно повећало своје фондове, који показују осетан пораст у односу на прошлу годину.

Карактеристично је да је код расподеле чистог прихода на личне дохотке и фондове, однос био далеко повољнији у корист фондова. Само у 1959 године фондови предузећа су повећани за око 8 милиона динара или два пута у односу на претходну. Повећање у овој години је још изразитије и износиће преко 30 милиона динара.

На тај начин »Ибар« је обезбедио већи део средстава за сопствено учешће око подизања зајма за предстојећу реконструкцију својих погона и модернизацију градње.

М. М.

Пункт за вештачко осемењавање у Станишницима

У селу Станишницима ради пункт за вештачко осемењавање на коме се налази 500 оваца. До сада је 400 оваца оплођено. Цело село има домаћу овцу »праменку«. Са овог пункта прошле године се добило 120 вештачко оплођених јагњади, од којих је већи број ове године оплођен. На пункт је дотерано 1.500 оваца али је стручна комисија већину вратила јер су квалитетно слабе. Од овог броја, одабрано је свега 500 оваца. Земљорадничка задруга је добро организовала пункт са 4 приписна оде-

љења где врши исхрану оваца. Сматра се да је због закашњења селска касно доведено на пункт и због тога природним путем је оплођено само око 80 оваца.

Најквалитетније овце налазе се у селима Врњачи, Стулац и Ново Село. Због тога би требало размотрити могућност отварања пункта за вештачко осемењавање у овим селима у идућој години. Тим пошто је пункт у Попини прошле године имао 1.200 оваца из кога је добијен најбољи подмладак.

С. С.

Р. Хаџић

МАЛА АНКЕША »ИВАРСКИХ НОВОСТИ«

***

ПИТАЛИ СМО:

„ШТА МИСЛИТЕ О?...“

1. — Радном времену суботом до 12
2. — Помоћи услужних сервиса и стамбених заједница у решавању многих проблема у домаћинству

О томе да ли запослена жена има пуно могућности да у исто време буде и добар радник или службеник, и узорна домаћица и мајка, у потпуном смислу те речи, данас има много опречних мишљења. Мада дискусија није нова, још увек (ко зна докле) није дат потпун одговор на ово питање. Истина, има мишљења (наравно из редова другог рода) који тврде да је жени у данашњим условима, у далеко већој мери, него што је то било пре речимо десет или петнаест година, омогућено да поред рада у канцеларији или фабрици, посвети доста времена својој породици и кући. Помоћу се многе бенефиције које данас запослена жена може да користи, па самим тим и да сасвим успешно води домаћинство и да у потпуности води надзор над децом.

Она (мушка) страна каже: жена је на послу у канцеларији или фабрици најчешће поштеђена многих обавеза; многе запослене жене су у могућности да користе извесна техничка достигнућа намењена домаћинству, што јој природно уштеђује време; на располагању има услужне сервисе и најзад — зар ми мушкарци (да ли биш сви?) не засучемо доста пута рукаве и не радимо по кући и оно, што је давне била искључива надлежност жена.

- 3 — Активности жена у друштвеним организацијама
- 4 — О времену које сте наменили васпитању деце
- 5 — Помоћи супруга у многим пословима

***

ПЕТ ПИТАЊА — ПЕТ ОДГОВОРА

У име друге стране нека говоре оне — једна фабричка радница, једна службеница, опет једна — радница, једна жена — лекар и једна жена која води бригу о сервису за потребе домаћинства.

ПОМОЋ МУЖА-ЗАШТО ДА НЕ?

Јефтовић Ружа, вихлер
Магнохром:

Свакако би требало омогућити запосленим женама да суботом раде скраћеним радним временом. То би била велика помоћ. Треба само да чујете разговоре у аутобусу, суботом по подне. И највећи женомрзац већ зна какве проблеме имају запослене жене, јер оне користе сваку прилику да измене мишљења о томе. Мислим да би све жене поздравиле једну такву одлуку.

Ја лично не користим сервисне услуге јер станујем далеко од града, али сам мишљења да таква помоћ није на одмет. Уосталом ако нешто ослобађа већ запослену жену, онда га треба прихватити и користити.

Свесна сам да је потребно да жена активно учествује у друштвеном животу и волела бих када би и сама могла да се прикључим том раду. Међутим са малом децом то је врло тешко, скоро немогуће.

Иако имам мало слободног времена, за децу се увек најбоље могућност. Уосталом ту је и мој супруг, па како је то заједничка брига и задатак, то заједно и водимо рачуна о њима. Свесни смо да је то велика обавеза, јер треба развити

код деце лепе и племените особине.

Ми жене увек рачунамо на минималну помоћ мужа. У великој већини они то и чине. Али зашто неби та помоћ била и већа? Подједнако привређујемо па треба да су нам и обавезе исте.

ДРУШТВЕНЕ ОБАВЕЗЕ И ЖЕНАМА-САМО ДА ТО БУДЕ КОРЕКТНО

Мира Ђорђевић, дечји лекар:

То је велика помоћ запосленој жени. Негде је то већ и уведено, па зашто не би било и код нас. Два сата за жену која ради и води породицу, нарочито, суботом значи много.

Мада су сервисне службе још увек прилично скупе, треба их у границама могућности користити. До душе, код нас сервисом још нису обухваћене све оне службе које су запосленој жени потребне, али када се и то једнога дана постигне, представљаће поуздано велику помоћ.

Јесте, времена има мало. Али ако би се водило рачуна о постојећим задужењима, жене би могле да учествују и у друштвеним активностима. Најкраће, ако жена прими само једно друштвено задужење онда је у стању и да га испуни.

Вероватно због природе посла кога обављам, познато ми је да фабричке раднице имају мало времена за васпитање своје деце. Треба свакако омогућити интензивнију сервисну службу за помоћ такве врсте, јер васпитање деце није мала ствар.

Помоћ мужа је апсолутно потребна. Ако ништа друго оно нека воде надзор над школским обавезама деце, јер они ту могу више да користе.

СУБОТОМ ДО 12-ТО СВАКАКО

Милева Папакоча, службеник
Комуналне банке:

Зашто нисте и раније питали? Мислим да би скраћено радно време суботом био највећи поклон запосленој жени. Шта за њу то значи није потребно посебно истичати, нарочито када се зна да је

На радном месту пажња је усредсређена на производњу

најчешће највећи део кућног посла скоро увек остављен за суботу.

Сервиси овакви какви су не могу да пруже пуно помоћ запосленој жени тако да она и не осећа много његове благодети. Са бољом организацијом истих, свака жена која има мало слободног времена била би у правом смислу речи поштеђена.

Моја друштвена активност. Она је везана за рад по синдикалној линији у Банци. Радо слушајем поједина популарна предавања — и то је све. О било каквом организованом друштвеном раду не може да буде много говора, јер су ту друге обавезе: деца, муж, кућа.

Имам срећну околност те су ми синови већ одрасли. Да сте ме о томе питали пре неколико година, рекла би вам: послови се остављају за ноћ када деца легну, а до тога времена — приче и песме чак и кад је расположење супротно. Данас се само дотерује оно што се раније са великим напорима и стрпљењем започело.

Као и код других, помоћ мужа је минимална али ипак корисна. Ја управо на више и не рачунам. Желела бих једино када би он чешће користио свој ауторитет у приликама када се раде домаћи задаци и уче лекције. Мислим да то све мајке ученика и желе.

ЗНАМ, СЕРВИСИ СУ НЕДОВОЉНИ ЗА СВЕ ПОТРЕБЕ АЛИ УСКОРО...

Нада Ђендић, управник сервиса
»Савремени дом«

Као идеја — нема шта да се замени, наравно уколико је то изводљиво. Уосталом, зар пример неких предузећа која су ту новину увела не сведочи да је то могуће и изводљиво. Баш када би се на једној страни нешто и изгубило, на другој би се свакако добило.

Као руководилац сервиса, не преостаје ми ништа друго него да кажем да је он данас у могућности да пружи основне услуге: прање, пеглање, крпљење што је недовољно за запослену жену, а уз то и мајку. Међутим, ускоро ће се установити и друге службе, које ће

пружити праву и потпуну помоћ и жени уштедети доста времена.

Активност жене у друштвеним организацијама и поред заузетости око куће била би могућа када би било више добре воље и више реда у организацији таквих послова. Међутим, најчешће се догађа да се читав терет рада неке организације свали на по једну жену. Уз то се накалеме и друга задужења и онда — никакве користи с једне стране, а с друге стране остале жене стоје по страни, јер на њих врло често нико и не рачуна.

Мужевима би могли много више да помажу, па ипак да не изгубе ништа од онога што они називају — углед. Истина, жена и не тражи много, али би бар могло да послови око набавке угља, дрва и осталих потреба падну у надлежност мужа.

СВЕ СЛОБОДНО ВРЕМЕ СВОМЕ ДЕТЕТУ — ЈЕР ШТА ИМА ПРЕЧЕ?

Босанка Бркић, графичка радница:

Суботом до дванаест? Било би више него корисно. Два сата више у време »кућног ремонта« значи много. Уосталом, зар није тачно да мушкарци скоро редовно са неком језом помишљају на суботу по подне. А тек жене? Још када јој време не дозвољава да заврши сав посао? Планирани провод је и за мужа одложена ствар.

Млада сам и некако успевам да посвршавам сама све кућне послове и без помоћи сервиса. Уосталом, кућни буџет је увек некако »кратак« и за те издатке, мада би та »редуша« могла да се завуче и у моју кућу.

Ја лично највише радим у оквиру предузећа — као синдикални активиста. Толико ми временске могућности дозвољавају.

Све слободно време детету. За њега морам да имам увек времена. Ко је преци детету него мајка. Остало се све оставља за време када деца спавају.

Мислим да нисам једина чији муж сматра да је помоћ жени неопходна. Ја лично и не тражим, мада сам јако задовољна његовом бригом око детета. И за ово верујем да је случај код многих. Д. Ђ.

Бркић Босанка

Папакоча Милева

Ђендић Нада

Ђорђевић Мира

Јефтовић Ружа

МАЛО НАПИСА ИЗ ПРОБЛЕМАТИКЕ СА СЕЛА И СПОРТА МЕЂУ ОМЛАДИНОМ

ПСИХОЛОГ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Помоћ у решавању проблема савременог школства

Управитељ школе у Врби Велимир Шћепановић и један од његових активних друштвенополитичких радника стални је читалац на шег листа.

— У техничкој опреми листа и квалитету написа лист је у последње време много напредовао, — истакао је на почетку разговора Шћепановић, па је одмах затим наставио. — И не само то. Проблематика, која се третира, много је разноврснија и занимљивија.

— У листу пратим све рубрике. Међу њима највише културну рубрику. Сматрам, да је она једна од најбољих, мада и њој недостаје понекад прича и репортажа, које веома радо читам, као и педагошки стубац. Из аспекта рада просветних радника, педагошки стубац би нам много користио. Не само нама, већ и родитељима — рекао је између осталог Велимир Шћепановић.

— Текући проблеми села, рад зборова бирача, комунална изградња, мировна већа и спортски живот најмалобројније су заступљени у нашем листу. Спортски живот међу нашом омладином у Врби веома је развијен. У току лета, у јеку пољских радова наши омладинци остављају посао око подне да предахну. Тај њихов предах је у доласку на вежбалиште нашег друштва за телесно васпитање «Партизан». Саг или два вежби на справама увек их освежи. Но, ни то није све. У три узастопна такмичења омладина нашег села је освојила III место у земљи на такмичењима друштва за телесно васпитање. О тим успесима наше омладине и раду нашег друштва давно се није нашао ни редак у спортској рубрици за коју је изгледа фудбал највећи спорт.

На крају нашег сусрета са Велимиром Шћепановићем чули смо и

Јован Стерија Поповић и Игор Торкар у припремама драмске секције краљевачке гимназије

У оквиру ваншколске делатности недавно је у краљевачкој гимназији завршен семинар за позоришне аматере. Тим поводом извршен је и избор талентованих омладинаца који су ових дана почели рад на припремању комедије Јована Стерије Поповића «Покондирена тиква» и драме савременог словеначког књижевника Игора Торкара «Шарена лопта». Пошто је интересовање омладинаца за рад на пољу сценског аматеризма био велики, то постоји могућност да ученици гимназије припремају у току школске године и треће драмско дело.

Радам на сценској реализацији комедије Јована Стерије Поповића ученици желе да обележе 100-годишњицу оснивања позоришта у нашој земљи, а драмом Игора Торкара биће обележена 20 годишњица Народне револуције.

СВЕТ КЊИГА

„Четрдесет година“

Зборник сећања активиста Југословенског револуционарног радничког покрета

Одбор за прославу 40-годишњице КПЈ и СКОЈ-а дао је иницијативу да се покрене издавање посебне едиције «Четрдесет година» са циљем да преживели учесници и активисти 40-годишње борбе КПЈ и радничке класе наше земље забележе своја сећања на минуле дане и да не оде у заборав управо оно што је напајало новом снагом наше борбе у револуцији и што напаја наше младе генерације радним полетом и новим еланом у социјалистичкој изградњи своје земље.

Из оквира ове едиције, ових дана изашла је из штампе I књига која обухвата период од 1917 до 1920 године, период стварања и рада КПЈ па све до Шестојануарске диктатуре. Укупно 188 наслова садржи већ прва књига, међу којима се налази и сећање најеминентнијих личности наше земље. Ова сећања су груписана у два дела: први део обухвата период 1917—1921 и други део пери-

мишљење о сарадњи просветних радника у нашем листу.

Велимир Шћепановић

— Веома је занимљива појава, рекао је Шћепановић, да су просветни радници мало ангажовани у дописничкој мрежи нашег листа. Мислим, да су они најпозванији, да вам помогну у обавештавању свих догађаја са терена, јер наш је живот пун разноврстан и богат и веома занимљив, — завршио је сусрет Шћепановић.

БЕЛЕШКА

ДА НЕ БУДЕ ДОЦКАН?...

Чврста повезаност родитеља са школом доносила је увек добре резултате. Та повезаност родитеља са школом највише је утицала на развијање радних навика код деце. Ако узмемо у обзир, да деца проведу највећи део времена ван школе, односно у породици, онда је и одговорност родитеља много већа. После реформе школства васпитни утицај школе и родитеља. Зато су и родитељски састанци важан фактор у васпитању деце. И не само то. Многе школе, због великог броја ученика, изводе наставу у две, па и три смене чиме се још више повећала васпитна одговорност родитеља, нарочито код запослених.

У току прошле недеље у већини наших школа одржани су први родитељски састанци. Како због великог броја школске деце и настава у сменама, тако и новина у школству, очекивало се и велико интересовање родитеља за ове састанке. Међутим, у многим одељењима наших школа одзиви родитеља за ове састанке били су веома незнатни. Ова појава свакако зачуђује. Утолико више, што су настојања наставника за сарадњу школе и породице усмерена да по могућности васпитају деце, остала без

У основној школи «Димитрије Туцовић» у Краљеву недавно је уведена служба школског психолога. Како по садржају рада, тако и по значају ова служба треба да пружи помоћ у решавању проблема савременог школства, која до сада није постојала на територији нашег среза.

Поред целокупног рада и живота детета, школу првенствено занима проблем успеха у настави. Један од првих задатака школског психолога је испитивање ученичких способности за рад, као и научни објективно мерење школског успеха ученика. Затим, пружање ученицима најприхватљивијих упутстава из области психологије учења. Правилно организована техника учења има вишеструки значај. У првом реду: Скраћује се потребно време за учење лекција, боље се одговара пред наставником и она дуже остаје у памћењу. Добра и правилно научена лекција даје ученику осећање сигурности да научену лекцију може лепо испричати. Сведе не треба испустити из вида улогу школског психолога код пружања помоћи наставницима при попуњавању кумулативних картона у којима се налазе подаци о ученицима преко којих се боље упознаје личност ученика и правилно поступа са њим.

Избор будућег занимања ученика представља важан корак у његовом животу. Улога школског пси-

холога је и у пружању савета код избора занимања код професионалне оријентације. Нагли индустријски и привредни развој наше земље захтева што успешније упућивање у одговарајућа знања према смислу и наклоностима ученика. Због тога се и намеће улога школског психолога; да буде у тесном контакту са родитељима, наставницима и ученицима како би саветима и упутствима што више помогао.

Однос психолога према средини и однос средине према њему треба да буде такав да омогући обострану активност у васпитању ученика. Школски психолог је члан колектива школе или екипе. Он је њихов сарадник и својим саветима са гледишта науке, коју засту-

па, пружа помоћ код решавања разних проблема. Школски психолог није постављен да буде надзорник над наставницима. Његова служба, као новина, не даје му право да се бахато и наметљиво, «свезнајући» односи према члановима свог колектива или макар према коме. Напротив, он мора бити обзиран према средини у којој делује. Са своје стране средина треба да омогући школском психологу његову делатност. Јер, узјамно поверење важан је предуслов за успешну сарадњу, поготову када се ради о једној служби која се тек уводи и која треба да пружи велику помоћ у савременој школи.

Милорад ПАНИЋ

Да ли се родитељи увек интересују за васпитање своје деце?

Ученици на акцији пошумљавања

На иницијативу Општинског синдикалног већа око 10 ха утрине у Рибници изнад синдикалног одмаралишта «Ворјак» биће пошумљено кроз акцију «Месеца дана шуме». Ову утрину пошумиће школе и струковни синдикати који ће добити сваки своју парцелу о којој ће се бринути док се утрина потпуно не озелени. На овој утри-

ни биће засађени бор, јавор, јасен, платан, тамариск и друго растиње. На утрини ће се уредити игралишта и простор за кампине. Комунално предузеће «Чистоћа» припремило је довољне количине разноврсних садница које ће синдикалне организације откупити за пошумљавање својих парцела.

Најбољи филмови за наредну годину

Од 21 до 30 октобра Југословенски сајам филмова дистрибутерских предузећа у Врњачкој Бањи

У организацији установе за унапређење туризма и посете одржаће се у Врњачкој Бањи од 21 до 30 октобра југословенски сајам

филмова наших републичких дистрибутерских предузећа. Циљ овога сајма је двојак. Представници предузећа за откуп и приказивање филмова ће да склапају уговоре за приказивање филмова у својим биоскопима. Пред свако приказивање филма представници дистрибутерских предузећа даваће објашњења о уметничким квалитетима посебно сваког филма. Филмови, који буду приказани за представнике предузећа за откуп и приказивање филмова биће поподне и увече пројектовани за мештанима и бањске посетиоце.

Од 21 до 30 октобра Југословенски сајам филмова наших републичких дистрибутерских предузећа. Циљ овога сајма је двојак. Представници предузећа за откуп и приказивање филмова ће да склапају уговоре за приказивање филмова у својим биоскопима. Пред свако приказивање филма представници дистрибутерских предузећа даваће објашњења о уметничким квалитетима посебно сваког филма. Филмови, који буду приказани за представнике предузећа за откуп и приказивање филмова биће поподне и увече пројектовани за мештанима и бањске посетиоце.

Организатори Југословенског сајма филмова у заједници са представницима дистрибутерских предузећа приредиће крајем месеца јавну дискусију о проблемима филмског репертоара и увоза страних филмова. У дискусији ће учествовати поред представника дистрибутерских предузећа, и представници масовних друштвенополитичких организација, као и већи број истакнутих културних и јавних радника.

Од 18 филмова, колико је предвиђено за овај сајам, првога дана биће приказан домаћи филм «Капетан Леш» по сценарију и режији Живограда Митровића. Истога дана биће пројектован и амерички вестерн «У 3,10 за Јуму» у режији Делмера Дејвса са Глен Фордом у главној улози. За 23. октобар

предвиђено је приказивање француског дугометражног документарног филма «Необична Америка», као и западнонемачки филм «Петроградске ноћи». Сутрадан одређено је пројектовање француског филма «Слабе жене» у режији Мишела Боарона и домаћи документарни филм «Изгубљена оловка». Амерички вестерн «Дрво за вешање» у режији Делмера Дејвса и италијански филм «Свет ноћи» биће приказан 25. октобра док ће амерички филмови «Вртоглавица» у режији Алфреда Хичкока и вестерн «Усамљени осветник» бити пројектовани следећег дана. За 27. октобар предвиђено је приказивање француског уметничког филма «Улица д Прери» и совјетског научно-фантастичног филма «Неко зове». Амерички филм «Мердокси јутарња звезда» и совјетски филм «Родитељски дом» биће пројектован следећег дана. Претпоследњег дана сајма приказане се чешки уметнички филм «Враћени у живот» и италијански филм «Велики рат», који је недавно добио прву награду на Венецијанском филмском фестивалу. Последњи дан је међутим предвиђен за пројектовање америчког филма «Дивљач је пуштена» и бугарско-источнонемачког филма «Звезде», добитника прошлогodiшње награде Канског филмског фестивала.

Милорад ПАНИЋ

Раде Мандић

17 БИБЛИОТЕКА У ОПШТИНИ КРАЉЕВО РАСПОЛАЖЕ СА 23.000 КЊИГА

Осам хиљада књига на 25.000 становника - радници и земљорадници најмалобројнији читаоци - За набавку књига и штампе само 300.000 динара - Ђосиф, Андрић, Ђопић, Достојевски Ремарк, Толстој и Хемингвеј најчитанији писци

На територији општине Краљево ради данас 17 библиотека, чији књижни фонд износи 23.000 књига. Од тога броја само библиотека у Краљеву располаже са преко 8.000 књига. Ако узмемо да број становника у Краљеву износи данас 25.000, онда је број књига за град исувише мали. Није ни чудо, јер су до сада буџетска средства за библиотеке била минимална. За ову годину библиотека у Краљеву добила је буџет од Народног одбора општине у износу од 1.300.000 динара. За набавку књига и штампе једва је предвиђено 300.000 динара. Па ипак, то још није све. Просторије у којима се годинама налази градска библиотека у Краљеву не могу да омогуће интезивнију и разноврснију делатност ове установе, док на другој страни просторије, које би могле да служе за рад, додељене су од стране народног одбора предузећима за своје магацине.

Библиотека у Краљеву има ове године преко 2.000 својих сталних читалаца, што до сада то није био случај. Иако је овај број до сада највећи, ипак је он незнатан према броју становника. Са своје стране, библиотека је могла да повећа број читалаца, али није имала услова, како у просторијама, тако у незнатним буџетским средствима. Међу читаоцима библиотеке пионира има 970, ученика 524, службеника 281, радника 118, домаћица 111, студената 56, а земљорадника 31. Овако мали број читалачке публике међу радницима говори о недовољној пропаганди, која није популарисала књиге, јер библиотека за то није имала материјалних средстава. Са друге стране, ову чињеницу могу да потврди недовољно стручан библиотечки кадар, који ради по библиотекама, тако да не успева да популаризира књигу међу радницима.

Од целокупног броја књига библиотека у Краљеву има највише дела из области белетристике. Од 6.000 белетристичких књига, 2.000 долазе на домаћу, а остало на страну литературу. Међу овим књигама најмалобројнија је дечја литература, и ако су пионири најбројнији читаоци. Библиотека у Краљеву годинама није набављала књиге за децу, јер је у то време веома активно радила дечја библиотека, која је већ дужи времена остала без просторија.

Библиотека у Краљеву је у пар наврата захтевала да јој се књиге дечје библиотеке предају. Међутим, њени захтеви нису до данас испуњени. Разлози вероватно постоје, али оправдања довољно

нема, да знатан део дечје литературе остаје неискоришћен.

Међу најчитаније домаће писце долази на прво место Бранко Ђопић, затим Добрица Ђосиф и Иво Андрић. Од страних писаца највеће интересовање побуђују дела Фјодора Михајловича Достојевског, Ериха Марије Ремарка, Лава Толстоја и Ернеста Хемингвеја. Међу најтраженијим страним делима налазе се романи: »Браћа Карамазови«, »Повратак«, »Рат и мир« и »За ким звона звоне«. Од домаћих дела најчитанији су »Глуви барут«, »Далеко је сунце«, и »На Дрини ћуприја«. По интересовању читалаца може се с правом закључити, да је читалачки укус веома добар. Јер, шунд литература и криминални романи у овом случају не представљају никакав укус. За стварање читалачког укуса најпованији су сами библиотекарски. Али, ако је то случај са библиотеком у Краљеву, не бисмо могли да кажемо да је то случај и са свим осталим библиотекама на територији среза. Другим речима, библиотечки кадар и његово оспособљавање треба да буде једна од примерних наредних задатака.

Библиотека у Краљеву ће у још акције »Месец дана књиге«, приредити једно књижевно вече и спровести сабирну акцију у нов-

цу и књигама преко наших предузећа и установа. У току ове акције библиотека ће организовати и један стручни састанак са свим осталим руководиоцима библиотека са територије наших општина.

Поред свих тешкоћа у раду, библиотека у Краљеву је свакако међу најбољима у читавом нашем срезу. **М. С.**

Хор КУД »IV краљевачки батаљон« у Врби

КУЛТУРНОПРОСВЕТНИ И ЗАБАВНИ ЖИВОТ НАШЕГ СЕЛА

Село као град

ОД НОВЕМБРА ДО АПРИЛА БОГАТА И РАЗНОВРНА КУЛТУРНО УМЕТНИЧКА ДЕЛАТНОСТ У ВРБИ. — ПРИХОДИ БИОСКОПА УМЕСТО ДОТАЦИЈА

Врба је село недалеко од Краљева. Поред веома развијеног друштвенополитичког живота у селу је интезивна и разноврсна културно-уметничка делатност. Баш због те богате уметничке активности и забавног живота, Врба се много не разликује од неког града.

За последњих неколико година културнопросветна и уметничка делатност најмасовније се одвија у културнопросветном друштву »IV краљевачки батаљон«. Од но-

вембра, па до априла друштво ангажује у свом раду преко 130 чланова. Само у хорској секцији ради преко 80 чланова. Фолклорна секција окупила је у свом раду око 30, а драмска секција око 20 чланова. У току зимских месеци секције припремају своје уметничке програме са којима наступају по неколико пута у самом селу. И не само то. Културнопросветно друштво организује у току године и приредбе по околним селима.

Разноврсна активност овог друштва носилац је уметничког и забавног живота у селу.

У току прошле године културнопросветно друштво имало је око осам јавних наступа. Највећи број наступа имале су хорска и фолклорна секција. Њихови наступи везани су и за свечане академије и приредбе. Драмска секција је у већини случајева наступала одвојено од осталих секција. Управо, наступи друштва чинили су основ културноуметничке делатности у самој Врби.

Поред активности културнопросветног друштва разанода и забавни живот одвија се и у друштву за телесно васпитање »Партизан«, који је такође окупио у своје редове велики број сеоске омладине.

Свакодневно окупљање омладине на вежбалиште показује не само њено интересовање за телесно васпитање, већ и део, садржаја њеног рада. Организација Народне омладине води бригу такође о разаноди омладине. Сваке суботе увече одржавају се играчке. Другим речима окупљање омладине у културноуметничком и спортском раду, као и њихова разанода могу да буду за похвалу у Врби.

Врба има такође и сталну биоскопску апаратуру. Биоскопске представе се одржавају два пута недељно у зимским месецима, а преко лета само једанпут. Месни одбор народне власти доделио је културнопросветном друштву старење о биоскопу. Приходи са биоскопских представа убира друштво, које помаже себе у раду и пружа материјалну помоћ организацији Народне омладине и Друштву за телесно васпитање »Партизан«.

Културноуметнички и забавни живот у Врби врло је интензиван. И не само то. Он носи у себи и завидна уметничка остварења и изразит уметнички квалитет. У читавом том животу несумњиво највише помоћи пружају просветни радници и органи месног одбора народне власти.

Културнопросветни и забавни живот у Врби је такав, као да је ово село неки град. **М.**

У ОПШТИНИ НОВИ ПАЗАР СВИ УЧЕНИЦИ ОБУХВАЋЕНИ МЛЕЧНОМ КУХИЊОМ

Никада раније у општини Нови Пазар није било обухваћено толико ученика у млечним кухињама. Ове године све припреме на време су обављене и млечне кухиње у градским школама почеле су да раде првог дана октобра, док су на сеоском подручју почеле половином овог месеца.

Општински одбор Црвеног крста настојао је ове године да се млечним кухињама обухвати што је могуће већи број ученика. Отсек за просвету НСО и управе школе прихватиле су ову иницијативу и све ученике обухватиле исхраном. Тако се ове године у овим кухињама храни преко 9.500 ученика основних школа и око 800 ученика средњих школа.

Највећи број ученика добија бесплатно хлеб и млеко, односно кифле и млеко на градском подручју, док ученици из имањинских породица плаћају од 50 до 100 динара месечно. **М. В.**

На годишњој скупштини у Дојевини

Видни успеси просветних радника

Ових дана одржана је у Дојевини годишња конференција синдикалне подружнице просветних радника, која обухвата подручја села Дојевина, Пожега и Осаоница. Поред 38 чланова ове подружнице, састанку је присуствовао и Миодраг Зекавица, председник НОО општине Нови Пазар.

У извештају, који је поднесен на годишњој конференцији, истакнуто је поред осталог, да је подружница у току протекле године постигла видне успехе у свом раду. Ти успеси су највише дошли до изражаја приликом упознавања новог наставног плана и програма и њиховом прилагођавању условима рада школа. Поред месечних састанака са предавањима из педагошке области, чланови подружнице у току прошле године били су веома активни у раду друштвенополитичких организација на овом терену. На крају претходне школске године, чланови подружнице су извели и научну ескур-

зију по Црној Гори. Том приликом, они су обишли нека историјска места и индустријске центре.

је у својој дискусији улогу подружнице у развоју школства на територији ове општине.

Просветни радници из Дојевина

У дискусији, после извештаја, било је речи о активности подружнице и перспективама њеног даљег рада. Председник НОО Нови Пазар Миодраг Зекавица истакао

На крају конференције донет је план рада подружнице за ову годину и изабран управни одбор од пет чланова. **Ј. и П.**

УЧЕНИЦИ ГИМНАЗИЈЕ НА СЕМИНАРУ ЗА ПОЗОРИШНУ УМЕТНОСТ

Шестодневни семинар за позоришну уметност одржан је у Краљевачкој гимназији. Млади љубитељи позоришне уметности, на семинару, поред развоја позоришта од најстаријих времена до данас, упознали су се и са елементима глуме. Ученици преко предавања и

кроз питања постављена руководиоци семинара Мији Сарићу, новинару и позоришном раднику упознали су се, досад, њима непознатим моментима из те области. Из посетилаца семинара изабрач је један део ученика који ће стечену теорију из ове области остваривати кроз позоришне комаде.

Ученици Краљевачке гимназије љубитељи драмске уметности, кроз драмска дела, на којима, већ, раде — у овој години показаће способност и таленат за аматерско остварење драмске уметности.

Предавања на семинару нису посећивали почетници, већ, добрим делом, ученици који су у нашим основним школама наступали као најталентованији глумци—пионири. **Ј.**

Разноврстан ваншколски рад ученика у Подунавцима

Основна школа у Подунавцима организовала је веома богат и разноврстан ваншколски рад са својим ученицима. Скоро сви ученици старијих разреда укључени су у рад неке од секција: драмску, литерарну спортску, рецитаторску, фолклорну и тако даље.

Поред рада у секцијама ученици често изводе акције на уређењу свог школског дворишта и изградњи разних учила и објеката који помажу бољем извођењу наставе. Тако су ученици школе у Подунавцима недавно почели изградњу спортског полигона, који ће имати неколико игралишта за спортске игре и најпотребније гимнастичке реквизите.

Ђачка задруга до сада није имала услова за бољи рад због недостатка материјалних средстава и своје пољопривредне парцеле. Недавно су ђачки родитељи добровољним радом учествовали на жетви пшенице Земљорадничке задруге и зарађени новац поклонили ђачкој задрузи Основне школе. Тако ће од овог новца ђачка задруга моћи да свој рад много боље развије и укључи далеко већи број ученика него до сада.

Забави ученика поклања се доста пажње. Недавно је купљен један радио апарат са грамофоном и постављени звучници у свим учионицама, тако да ученици за време одмора и у слободном времену могу да слушају музику и разне дечје емисије.

Нарочито велико интересовање ученика побуђује рад у ђачкој радионици за техничко образовање, која је за сада, веома слабо опремљена. У овој ће се години настојати да се створе услови за рад још неких секција поред столарске, која сада једино ради. **М. М.**

Предавање Др. Јовићевића „О штетности алкохола“ у Краљевачкој гимназији

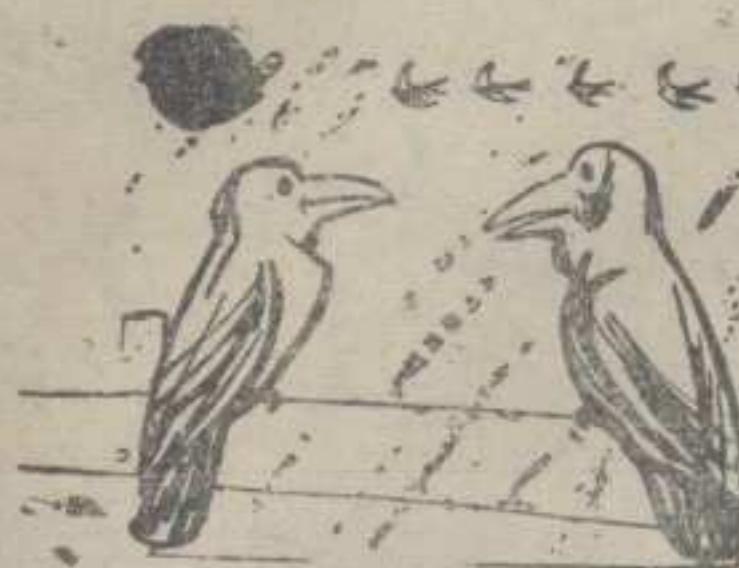
Члановима друштва за борбу против алкохолизма у Краљевачкој гимназији предавање о штетности алкохолизма одржао је доктор Никола Јовићевић.

Друштво за борбу против алкохолизма у Краљевачкој гимназији

основано је прошле године и броји преко 250 чланова — ученика ове школе. Интересантно је напоменути да су у појединим одељењима — сви ученици чланови овог Друштва.

НАШ ХУМОР

ЈЕСЕН

— Баш завидим тим ластавицама. Сваке јесени одлазе на специјализацију

НА ТЕМУ МУЗИКА

— Шта се правите важни кад сви знају да ваша мали имитира Катарину Валенте!

БЕЗ РЕЧИ

— Будало ти си крив што су нас одбили... Ти си предложио да се назовемо «Квинтет мелос»... А сад видиш, квинтет је кад певају петорица.

НА БОРШТНИКОВОМ ТРГУ У ЉУБЉАНИ

ДИВЉА БЕРЗА ПОЛОВНИХ АУТОМОБИЛА

Пре неколико месеци неки сопственик аутомобила објавио је оглас да жели да прода своја половна кола, која евентуални купац може погледати пред «Гостионом под лицем», на Борштниковом тргу у Љубљани. После тога су се у љубљанским новинама често могли прочитати слични огласи.

Међутим убрзо се приметило да пред гостионицу стиже знатно више аутомобила но што има огласа. Уствари, и други сопственици кола почели су се користити туђим огласима, паразитски. Тако се у току овог лета развило на поменутом тргу право тржиште половних аутомобила. Сваке недеље пре подне из целе Словеније долазе са својим половним аутомобилима пред «Гостионом под лицем» људи који желе да их продају и други, који желе да их купе. Кола има све више, тако да сад недељом пре подне заузимају не само Борштников трг него и све сусед-

Огласи у новинама: „Пред - гостионом под лицем“
Недељом пре подне дивља берза ради
Од 300.000 до 1,5 милион динара.

не улице. Наравно, то не привлачи само озбиљне купце него и мно го радознале.

На овом незваничном тржишту половних аутомобила формирају се, према понуди и тражњи, и цене, које се крећу углавном између 300.000 и 1.500.000 динара. Мада се ту могу видети све врсте кола, мања се лакше и боље продају него велика. Купци се регрутују из свих слојева: највише има занатлија, али се и службеници у великом броју интересују за набавку половних кола.

Хлеб са копривом

Коприва, која се данас употребљава у козметичке и фармацеутске сврхе, одвано је, још пре неколико векова у пределима планине Космај била популарна биљка коју су сеоски мештани обилно користили на разне начине, па чак и за храну. Искористићавање коприве има толику традицију у том подручју, да се она сачувала и до данашњих дана.

Сеоске домаћице справљале су од коприва чорбу, а ту биљку, коју су претходно попарили и ситно исецкали, мешали су са брашном и од тога теста месили хлеб. Иако нису знали за улогу витамина на које садржава та биљка, становници космајских села путем практичног искуства осећали су вредност коприве. Осим ње, мештани су употребљавали и разну ливадско земље, а у неким домаћинствима у хлеб се поред коприве, стављао и багремов мед.

Као у другим местима у земљи, становништво космајског подручја знало је и за лековитост других биљака, на пример за зовин и липов цвет, корен од маслачка. Међутим, коприва је ипак најчешће употребљавана. И данас у космајским селима скоро нема куће без веће количине тог биља, чију је лековитост данас потврдила и медицина. Она се данас, додуше, не ставља више у хлеб, али се зато, као и некада употребљава против разних болести.

ТАКМИЧЕЊЕ НА ЧАМЦИМА
— АЛИ НЕ У БРЗИНИ

Из више разлога је занимљиво такмичење на чамцима које се сваке године одржава на реци Љубљанчици што протиче кроз главни град Словеније. Пре свега, то је данас вероватно такмичење са најдужом традицијом у свету: према

РЕДАК МЕДИЦИНСКИ ФЕНОМЕН

У 108 ГОДИНИ ПРВИ ПУТ КОД ЛЕКАРА

Петар Величанин из околине Тутина, отпуштен је из болнице као здрав

Величанин Петар, земљорадник из Сувог Дола, код Тутина први пут је у свом животу био пре неки дан код лекара. Он је на овај велики пут кренуо воловским колима из свог села и после неколико дана дошао у Краљево. На пут је пошао због болести, јер се први пут у 108 година живота сада разболео. Лекари Опште болнице у Краљеву, који су прегледали Величанина, кажу да старац и није болестан, већ је у питању слаб вид и скрама на једном оку, која му отежава вид. Он је због тога и лечен у краљевачкој болници, где је и отпуштен кући, као здрав.

Величанин и данас обавља пољопривредне послове, добро види и чује, а већ преко 60 година се непрекидно бави чувањем оваца по планинама Санџака. Како сам каже, Петар не пуши, умерено је пио, а храни се свакодневно већ више од сто година овчијим млеком, пројом, сиром и белим луком. Избегавао је пијанке и седељке по селима.

Овај стогодишњак од порода има 32 сина, кхери, унуке, праунука, а један од синова му ради већ преко 20 година у Краљеву.

З. П.

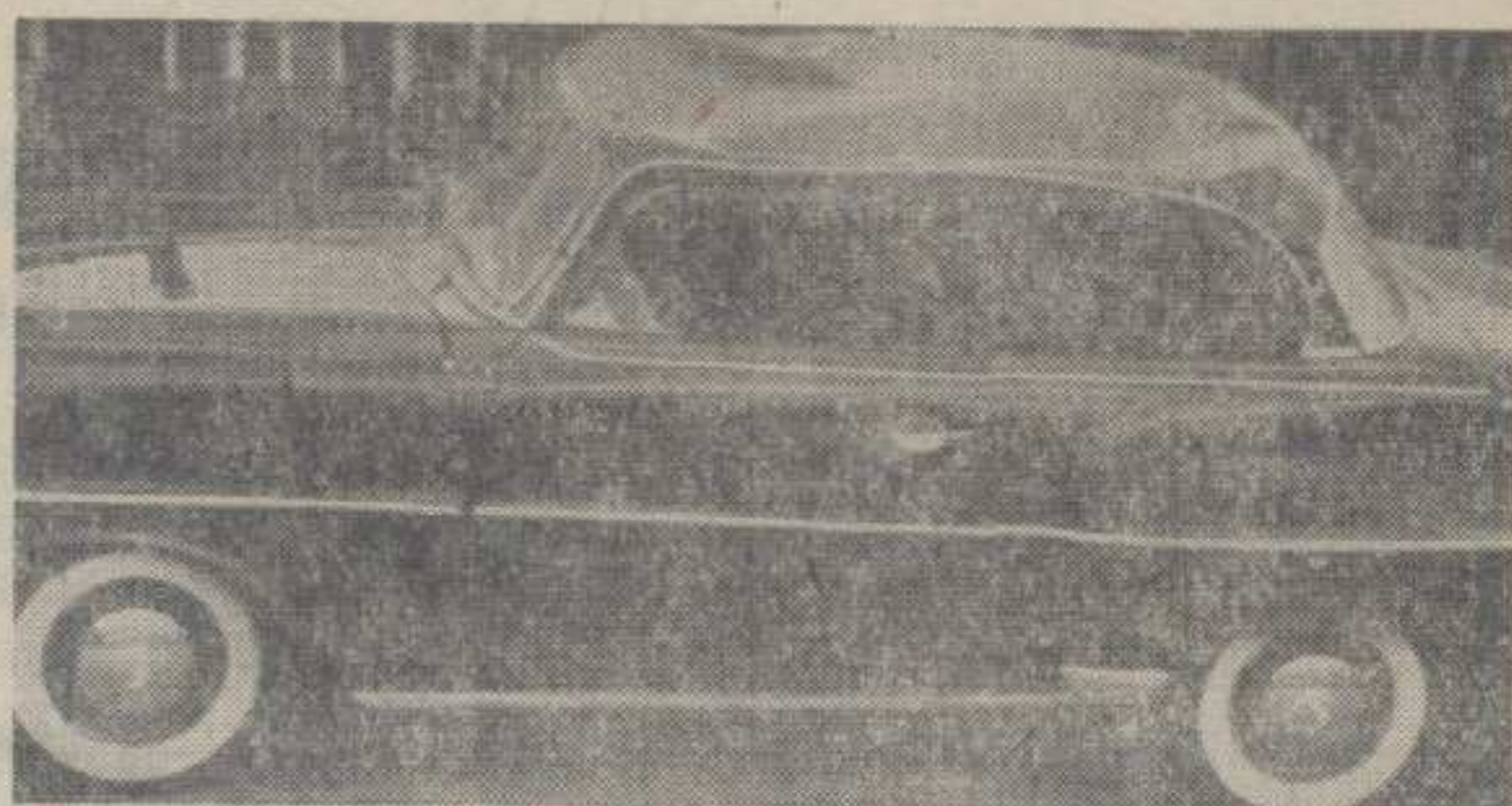
МОТОЦИКЛИСТА НАЛЕТЕО НА ДЕВОЈЧИЦУ И ПОБЕГАО

На углу улице Олге Јовичић — «Рита» и Хероја Маричића непознати мотоциклиста возећи вели-

Петар Величанин окружен родбином

ком брзином, пре неколико дана, налетео је на девојчицу. Обесни возач је том приликом оборио на земљу и повредио осмогодишњу Гојковић Јованку, из Краљева, ученицу школе «Димитрије Тудо-вић» и побегло. Дете је од удара изгубило свест. Десни мотоциклиста није ни погледао дете, које је лежало у крви на улици. Према

«Опели» (наравно половни) су најбројнији

воду. Наиме у сваком чамцу се налазе три такмичара од којих двојица веслају, док трећи покушава да једном мотком сруши у воду свог супарника у другом чамцу. Потребно је, дакле много вештине и снаге да би се елиминисали тј. оборили у воду сви противници и освојила награда - буре са 50 литара доброг вина.

У овогодишњем такмичењу овог изразито мушког спорта је учествовала и једна жена, која је успела да сруши у воду неколико учесника мушкараца.

Дуња џешка килограм и џрисџа ірама

Шибница је мала према дуњи

Недавно је Драгутин Пројовић земљорадник из села Лађеваца не далеко од Краљева доживио ретко пријатно изненађење. Плодови

дуња у његовом воћњаку, који је засађен искључиво најквалитетнијим сортама, достигли су ове године рекордну тежину. Плод на је дном стаблу тежак је килограм и триста грама, док ни један није лакши од једног килограма. И до сада је Пројовић био познат као одгајивач најквалитетнијег и најкрупнијег воћа у селу, па ипак тежина овогодишњег рода дуња све је изненадила.

Воћарство и калемљење нових стабала, скоро је пасија овог пољопривредника. Готово се није деси ло да воћно-лозни расадник у Краљеву добије саднице неких нових сорти воћа а да их Пројовић не купи и испроба у свом воћњаку. Данас је његов воћњак засађен најразноврснијим садницама воћака које дају највеће приносе у селу. Само са осам стабала Пројовић је добио 1.600 килограма дуња.

Д.

ПРИСЕБНОШЋУ САВЛАДАО БЕСНОГ ВУКА

Фебруара 1949 године у Сјеници упао је бесан вук у собу Ахмета Асоџића међу чељад која су ставала. Присебан Ахмет, бацно је на вука јорган и тако га савладао док није стигао милиционер који је убио побеснелог вука.

НЕОБИЧНО СТРАДАЊЕ ОД БОМБАРДОВАЊА

Приликом првог бомбардовања Сјенице јула 1944 године погинуо је хоџа Адем Зекић који је сахрањен у дамиском дворишту. Једна авионска бомба приликом другог бомбардовања пала је у двориште џамије и том приликом услед снажне експлозије хоџин леш био је избачен на кров џамије.

З. П.

Дозвољени и недозвољени букети

Недељом увече, када у словеначке железничке станице пристижу возови пуни туриста који се враћају са планина, често се може видети како омладинци приступају појединим туристима и одузимају им велике букете планинског цвећа. То су чланови «Планинске страже», чији је циљ да заштите алпску флору од лако-мислених туриста који су спремни да узберу сваки цвет који виде.

Одузимање оваквих «предимензионираних» букета представља уствари последњи и најстрожи чин у оквиру разних мера које су предузете у циљу заштите природе, пре свега ретког алпског цвећа, коме би иначе претила опасност да изумре. «Планинска стража» је ставила на железничким станицама, у локалима и на путевима који воде у планину плакате са позивима туриста да чувају цвеће, а на многим местима се њима деле леци којима се обавештавају које и какво цвеће могу да узберу.

Опасност која прети планинској флори постаје све већа нарочито

због градње успињача — неопходног реквизита модерног туризма. Додуше, у Словенији постоје данас свега три успињаче — на Похорје, Крвавец и Витранец (све је припремљено да се подигну још успињаче на Велику планину и Вогел), али су већ и оне постале кобне по алпско цвеће. Наиме, њима сад лако долазе у планине многе новајлије алпинизма који се иначе не би никад одлучили да се запуте у висине и који, поред тога, често не знају да цене природу и њене дарове.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈЕМ одмах усељиву кућу са плацем. Јовановић Стана, Буле Баковића бр. 37 — Краљево.

ПРОДАЈЕМ усељиве двособни стан.

За обавештење упитати на телефон 345.

СПОРТ

Крагујевачка
фудбалска
зона

ФУДБАЛ

Среска фудбалска лига

Борац и Полет највероватнији прваци

ОКРШАЈИ ТЕК ПРЕДСТОЈЕ

Јавор води бољом гол-разликом — Слобода још увек нейоражена — у Милановцу много шанси

Напредак као домаћин није успео да ускрати Ужичанима право на титулу непоражене екипе. То је уједно нова шанса Слободе да се равноправно бори за прво место.

Док је Борац (Ч) за тренутак посустао, ФАП и даље ниже успехе и сада заостаје за водећима само један бод. Ово је бар до сада, више него успех за једног новајлију у Зони.

Борац (П) и Ђуприја забележили су прве победе, док је Шумадија и овога пута пропустила прилику да искористи предност домаћег терена. Некадашњи «баук из провинције» у првенству Крагујевачке зоне пролази више него слабо и требаће му доста напора да побегне са зачела.

Краљевчани су иако ослабљени, освојили бод у Милановцу и сада иду у корак са Јавором и Слободом. Љубитељи фудбала у Краљеву се питају — хоће ли њихови љубимци најзад заиграти комплетни и пуном снагом, јер главни окршаји тек предстоје.

Таково — Слога 0:0

Слога: Вукићевић (Јакић)—Сеничић, Елезовић—Теодоровић, Јанићијевић, Тешић—Селеш (Димитријевић), Симоновић, Миловановић, Кампороц Соро.

Још једно искушење кроз које су прошли фудбалери Слоге, овога пута и без Миздраковића и Војковића, завршило се делимичним успехом. Краљевчани су, пре би се рекло освојили, него изгубили, је дан бод, иако нису имали опасног противника. Примерним залагањем свих играча надокнађено је осуство двојице стандардних првотимаца од којих је Војковић неоправдано изостао из екипе. Његови заменици, Вукићевић и Јакић су својим пожртвовањем надокнадили искуство и сасвим успешно чували своју мрежу.

Скоро читаво прво полувреме Милановчани су имали иницијативу у својим рукама, али нису успели да је реализују. Сви њихови напади завршавали су се на ивици казненог простора где је вр-

ло добри Јанићијевић увек благо временом интервенисао. Истина, у два маха домаћи су били на домаку успеха, али је у оба случаја пожртвовани Елезовић у последњим тренуцима отклањао опасности од гола.

У наставку, Слога је заиграла добро и повезано и право је чудно како није постигла који гол. Највећи «кривац» за то био је одлични голман Такова, који је у неколико наврата интервенисао управо изврсно. Да није било њега Краљевчани би однели оба бода, што би било и реално с обзиром на развој ситуације у другом полувремену.

Поред Јанићијевића и Елезовића у тиму Слоге су задовољили још и новајлија Тешић и Симоновић, док су домаћи најбоље појединце имали у голману Савићу и центаркалфу Ацовићу.

Судио је добро Каралић из Крушевца.

Јединство — Борац (Ч)	2:0
Ђуприја — Јавор	3:2
Напредак — Слобода	2:2
ФАП — Морава	1:1
Шумадија — Борац (П)	2:3
Таково — Слога	0:0

ТАБЕЛА

1. Јавор	6	4	0	2	16:3	8
2. Напредак	5	4	0	1	10:7	8
3. Слога	6	3	2	1	14:9	8
4. Борац (Ч)	6	3	1	2	7:3	7
5. Слобода	6	2	3	1	13:7	7
6. Ф А П	6	2	3	1	8:7	7
7. Морава	5	3	0	2	11:10	6
8. Таково	5	2	1	2	8:10	5
9. Јединство	6	2	1	3	7:11	5
10. Дежева	5	2	0	3	10:14	4
11. Борац (П)	5	1	1	3	8:12	3
12. Ђуприја	5	1	0	4	4:9	2
13. Шумадија	6	0	2	4	6:15	2

Седам кола (23 октобра). — Јавор—Напредак, Борац (Ч)—Ђуприја, Морава—Шумадија, Борац (П)—Таково, Дежева—ФАП и Слога—Јединство.

КОШАРКА

У осмини финала кошаркашког купа Југославије

И без Кораћа одлични

Слога — ОКК Београд 55:95 (33:52)

Краљево, Кошаркашки стадион Слоге. Гледалаца око 600. Судија: Мишовић (Београд) и Шавија (Крагујевац).

ОКК «Београд»: Еркић 4, Рајковић 15, Николић 11, Гордић 34, Павелић 11, Косовић 2, Тошић 10, Јовановић 6, Милорадовић 2.

КК «Слога»: Петровић 18, Јовановић 19, Петровић П 2, Перенчевић 3, Бачић 2, Домазет 21, Новчић 11 и Петровић Ш.

Иако је екипа новог државног првака у кошарци недостајао Кораћ, љубитељи кошарке у Краљеву нису били лишени једне лепе приредбе, која је послужила као изврсна демонстрација спорта, која је до недавно имала велики број својих присталица.

Овај пут Домазета Гордић није успео да спречи

Краљевачки фудбалски потсавез I група

Гоч преузео вођство

Шесто коло Прве групе потсавезне лиге донело је неколико неочекиваних резултата. Водећа Морава (С) прегрнула је у Краљеву тежак пораз и уступила своје место Гочу из Врњачке Бање, чак је и њен именак из Мрсаћа претекао на табели. Магнокром је као гост забележио победу и другим узастопним успехом поправио свој положај.

Недељни резултати: Трговачки — Морава (С) 7:2, Младост — Гоч 1:2, Морава (М) — Динамо 6:2, Будућност — Магнокром 1:3, Занатлија Црвена звезда 2:1.

Стање на табели: Гоч 9, Морава (М), Морава (С) и Занатлија по 8, Трговачки 7, Младост и Будућност по 5, Магнокром 4 и Црвена звезда и Динамо по 2 бода.

Сви спортисти учесници такмичи ће се за (народну спортску) значку

Последњи састанак Срескег савеза спортова био је посвећен анализи рада у спортским организацијама, проради правилника за Народну спортску значку и формирању општинских одбора Савеза спортова.

Пошто су испитане све могућности и стављена на расположење извесна материјална средства, одлучено је да се такмичењем за Народну спортску значку обухвате сви активни спортисти. Срески савез спортова формирао је комисију од три члана који ће у заједници са друштвом за телесно васпитање «Партизан» руководити такмичењима.

На истом састанку је донета одлука да се у Краљеву, Новом Пазару, Рашкој, Врњачкој Бањи и Сјеници формирају општински одбори Савеза спортова, преко којих би се развијала целокупна спортска активност у овим центрима, а што је у духу одлука Првог конгреса за физичку културу. Нема сумње да ће формирање општинских одбора помоћи интен-

зивнијем развоју спорта у поменим центрима, јер ће само на тај начин Савез спортова моћи мепо средно да руководи свим спортским активностима и имати директан увид у њихов рад.

Р. Ј.

НОВИ СПОРТСКИ ТЕРЕНИ У АДРАНИМА

После петнаестогодишњег потуцања од ливаде до ливаде, спортисти села Адрана најзад су добили земљиште за изградњу спортских терена. У оквиру нове заједничке економије спортисти Адрана изградиле терене за фудбалско, одбојкашко и рукометно игралиште. Терени ће бити засађени тополама и засејани енглеском травом.

Први спортски стадион на селу биће један од најлепших у срезу и поред уметна оmlадине у његовој изградњи велику материјалну помоћ пружиће и земљорадничка задруга.

М. Матовић

Краљевачки фудбалски потсавез II група

Јединство или Бане

Највероватније је да ће сусрет Јединство (К) — Бане, који се игра у последњем колу, решити питање јесењег првака Друге групе потсавезне игре, пошто и Краљевчани и Рапчани нижу победе и разлику од једног бода не испуштају из вида. Тугињани пи у недељу нису успели да искористе домаћи терен и забележе прву победу. Радник са Ушћа је изненадно Слогу и неочекивано освојио бод у Сјеници.

Недељни резултати: Рашка — Бане 0:1, Јединство (К) — Рудар 8:1, Слога (С) — Радник 0:0 и Јединство (Т) — Рас 1:1.

Стање на табели: Јединство (К) 9, Бане 8, Радник и Рудар по 4, Слога 3, Рашка 2 и Јединство (Т) 1 бод.

ТРГОВАЧКИ—МОРАВА (С) 7:2

76 мин. за Мораву. Судија: М. Ђорђевић (Краљево). Неочекивано висока победа домаћих, која је обрадовала симпатизере краљевачких трговаца. Судија Ђорђевић водио је сусрет ко

спортска недеља

Фудбал
Крагујевачка зона
Краљево: Слога — Јединство. Градски стадион. Нови Пазар: Дежева ФАП.
Краљевачки потсавез
Потсавезна лига (прва група)
Субота 22 -X- 1960 године
Магнокром — Занатлија
Недеља 23 -X- 1960 године
Динамо — Будућност, Гоч—Морава (М), Морава (С) — Младост и Црвена звезда — Трговачки.
Потсавезна лига (II група)
Недеља 23 -X- 1960 године
Бане — Рас, Радник — Јединство(Т), Рудар — Слога и Рашка — Јединство (К).

Кошарка
Кошаркашки стадион у Краљеву, почетак у 18,30 сваке вечери.
Петак 21 -X- 1960 год. Слога — Борац (Урошевца), субота 22 -X- Бор — Борац и недеља 23 -X- Слога — Бор за улазак у Српску лигу.

